10 זייטען

פרייז 15 גראָשען

NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

נייעס פאָלקסבלאַט

14-טער יאהרגאנג | לאָדז, דאָנערשטאַג פ׳ ראה כ״ה אב תרצ״ו | אדרעס: לאָדז, פּעטריקאָווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. pocz. 1.06 | Łódź, Czwartek, 13 Sierpnia 1936 | № 188

דער גענעראַליסימוס פון פראַנקרייך
אלס גאַסט פון דער פּוילישער אַרמעע
קלאַנג וועגן אַ מיליאַרד-הלוואה פאַר פּוילען

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש)
היינטבייטאָג איז מיט׳ן שנעל-צוג פון וויען אָנגעקומען קיין וואַרשאַ דער שעף פונ׳ם פראַנצויזישען גענעראַל-שטאַב און וויצע-פאָרזיצער פונ׳ם העכסטען קריגס-ראַט, גענעראַל מאָריס גאַמעלען, וועלכען עס בעגלייטען דער מאַיאָר פון גענעראַל-שטאַב, פעטיבאָן און דער קאַפּיטאַן לעלאָקוויע, דער לייטער פונ׳ם פּוילישען רעפעראַט ביים קריגס-מיניסטעריום.

אויפ׳ן וואָגזאַל האָט דעם גענעראַל גאַמעלען מקבל פנים געווען דער גענעראַל-אינספּעקטאָר פון די בעוואָפענטע כוחות, גענ. רידז-שמיגלי, אין דער בעגלייטונג פונ׳ם קריגס-מיניסטער, גענ. קאַספּשיצקי, פאָרטרעטער פון ד.אָ.ק. גענ. באָנטשאַ-אוזדאָווסקי און פאָרטרעטער פון שטאָט-קאָמענדאַנט מאַיאָר טשורוסקי.

עס וועגען אויך געווען פאָרשטעהער פון דער ציווילער מאַכט און מיטגלידער פון דער פראַנצויזישער אַמבאַסאַדע.

נאָכ׳ן פאַרבייגיין די עהרען-קאָמפּאַניע פונ׳ם 30-טען פּיעכאָטע-פּולק, איז דער גענ. גאַמעלען, אין דער בעגלייטונג פונ׳ם פראַנצויזישען אַמבאַסאַדאָר, אַוועק אינ׳ם „האָטעל אייראָפּעיסקי״, וואו ער האָט זיך איינלאָקירט.

אין משך פון די 5 טעג, וואָס חאָר גענ. גאַמעלען וועט פאַרברענגען אין פּוילען, וועט ער זיין דער גאַסט פונ׳ם גענ. רידז-שמיגלי, און וועט אויפגענומען ווערען אויף אַ ספּעציעלער אוידיענץ אין שלאָס דורכ׳ן מלוכה-פּרעזידענט.

נאָכ׳ן בעלייגען אָפיציעלע וויזיטען און אַ קראַנץ אויפ׳ן קבר פונ׳ם אומבעקאַנטען זעלנער, וועט דער גרויסער גאַסט בעזוכען אַ רייהע מיליטערישע צענטרען.

אין דעם לעצטען טאָג פון זיין וויזיט אין פּוילען, ד. ה. מאָנטאָג דעם 17 ד.ח. וועט ער אַוועקפאָהרען קיין קראָקע, בכדי אָפּצוגעבען כבוד ביי דער טרומנע פונ׳ם מאַרשאַל פּילסודסקי אויפ׳ן וואַוועל.

מאָרגען וועט אין דער פראַנצויזישער אַמבאַסאַדע פאָרקומען אַן אָפּנאַהמען לכבוד דעם גרויסען גאַסט. אין דער דאָזיגער אויפנאַהמע וועט זיך בעטייליגען דער גענ. רידז-שמיגלי, דער פּרעמיער סלאַוואָי-סקלאַדקאָווסקי, רעגירונגס-מיטגלידער און פאָרשטעהער פון מיליטער.

אין שייכות מיט׳ן אָנקומען פונ׳ם גענ. גאַמעלען קיין פּוילען, איז אינ׳ם לאָנדאָנער „דיילי עקספּרעס״ אָפּגעדרוקט אַ דעפּעשע פון איהר וואַרשאָווער קאָרעספּאָנדענט, אַז צווישען פּוילען און פראַנקרייך זאָלען געפיהרט ווערען אונטערהאַנדלונגען וועגען אַ הלוואה פון 40 מיליאָן פונט שטערלינג (איין מיליאַרד זלאָטעס.)

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש)
דער גענ. גאַמעלען האָט היינט אָפּגעשטאַט אַ וויזיט דעם גענ. רידז-שמיגלי, וועלכער האָט איהם רעוויזיטירט.

דערנאָך האָט דער גאַסט בעזוכט דעם פּרעמיער-מיניסטער, גענ. סלאַוואָי-סקלאַדקאָווסקי, דעם קריגס-מיניסטער גענ. קאַספּשיצקי, דעם אויסערן-מיניסטער בעק און דעם שעף פון הויפּט-שטאַב, גענ. סטאַכעוויטש.

בייטאָג האָט דער אַמבאַסאַדאָר נאָעל אויפגענומען דעם גאַסט מיט אַ פרישטיק.

אין אָוונט האָט איהם מיט אַ מיטאָג אויפגענומען דער גענ. רידז-שמיגלי.

ענגלישער קאָלאָניען-מיניסטער
איז אָנגעקומען קיין אַלעקסאַנדריען.—קיין ארץ-ישראל פאָהרט ער נישט

אַלעקסאַנדריען, 12 (יט״א טעלעגראַפיש)
דער ענגלישער קאָלאָניאַל-מיניסטער, אָרמסבי-גאָר איז אָנגעקומען קיין אַלעקסאַנדריען. דאָ האָט זיך פאַרשפּרייט אַ קלאַנג, אַז ער וועט פון דאַנען פאָהרען קיין ירושלים.

לאָנדאָן, 12 (יט״א טעלעגראַפיש)
יט״א דערוויסט זיך פון קאָלאָניאַל-אָפיס, אַז די קלאַנגען וועגען אָרמסבי גאָר׳ס וויזיט אין ארץ ישראל זיינען פולשטענדיג גרונטלאָז.

פאַרשיקט אין קאָנצענטראַציע-לאַגער אַ ירושלימער ראַטמאַן

ירושלים, 12 (יט״א טעלעגראַפיש)
אַן אַראַבישער מיטגליד פונם ירושלים׳ער שטאָטראַט איז היינט אַרעסטירט און פאַרשיקט געוואָרן אין דעם קאָנצענטראַציע-לאַגער אין סאַראַפאַנד.

אָננעהמען שאַרפערע מיטלען כדי צו מאַכען אַ סוף מיט׳ן אַראַבישען טעראָר

ירושלים, 12 (יט״א טעלעגראַפיש)
מאָנטאָג דאַרף פאָרקומען אַ בעראַטונג פון דער מיליטערישער לופט-פּליהערישער און פּאָליצייאישער מאַכט וועגען מאַכען אַ סוף צום אַראַבישען טעראָר.

איבערגעריסען די טעלעפאָן - פאַרבינדונג אין חיפה

ירושלים, 12 (יט״א טעלעגראַפיש)
צוליב׳ן שטרייק פון די אַראַבישע בעאַמטע איז היינט איבערגעריסען געוואָרען די טעלעפאָן - פאַרבינדונג אין חיפה.

וועגן איבעררייסען דעם אַראַבישען שטרייק

ירושלים, 12 (יט״א טעלעגראַפיש)
דער העכסטער אַראַבישער קאָמיטעט האָט בעשלאָסען צו רופען אויף דער קומענדיגער וואָך אַ קאָנפערענץ פון לאָקאַלער שטרייק-קאָמיטעטען, בכדי צו אָננעהמען אַ בעשלוס וועגען דעם שטרייק.

ווי דער „דבר״ גיט איבער, האָט זיך דער רוב מיטגלידער פונם העכסטען אַראַבישען קאָמיטעט אַרויסגעזאָגט פאַר איבעררייסען תיכף דעם שטרייק. דער מופתי איז ארויסגעטראָטען נעגען.

איבערגעריסען טעלעפאָן - דראָטען צווישען ירושלים און חיפה

ירושלים, 12 (יט״א טעלעגראַפיש)
נעכטען זיינען איבערגעריסען געוואָרען די טעלעפאָן-דראָטען צווישען ירושלים און חיפה.

ספּעציעלע זיצונג פונם אסיפת הנבחרים

ירושלים, 12 (יט״א טעלעגראַפיש)
אויף מאָנטאָג ווערט צוזאַמענגערופען אַ ספּעציעלע זיצונג פון דער אסיפת הנבחרים וועגען דער געשאַפענער לאַגע.

בעפאַלען אויטאָבוסען
צווישען די פאַרוואונדעטע — 4 יודען.

ירושלים, 12 (יט״א טעלעגראַפיש)
אַן אַראַבישע טעראָר-באַנדע איז נעבען ראש-פינה בעפאַלען אַן אויטאָבוס.

עס זיינען דאָ 4 פאַרוואונדעטע. צווישען זיי — 2 שווער. איין פאַרוואונדעטער איז אַ יוד, וואָס זיין נאָמען איז נישט בעקאַנט, און די איבריגע דריי זענען ענגלישע זעלנער.

נעבען יפו איז אַן אַן אויטאָבוס געוואָרפען געוואָרען אַ באָמבע.

עס זיינען פאַרוואונדעט געוואָרען 3 יודען (2 פרויען און 1 מאַן).

בעפאַלען ענגלישע זעלנער
איינער דערהרגעט, איינער — פאַרוואונדעט

ירושלים, 12 (יט״א טעלעגראַפיש)
ענגלישע זעלנער, וועלכע האָבען זיך היינט געבאָדען אין אַ וואַסער נעבען בית אלפא, זיינען בעפאַלען געוואָרען דורך אַ באַנדע פון אַראַבישע טעראָריסטען.

1 זעלנער איז דערהרג׳עט געוואָרען און איינער — פאַרוואונדעט.

די אַנפאַלער האָבען צוגעכאַפּט די מלבושים פון די באָדענדע און זיינען אַנטלאָפען.

עס איז אָנגעקומען אַ געפּאַנצערטער אויטאָ, אָבער — מ׳האָט קיינעם נישט געכאַפּט.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען מיין ליבער מאַן, טייערער פאָטער, זוהן, ברודער, איידעם און שוואָגער

נ״ע יעקב צבי (הערמאַן) ב״ר לוי נ״י

האַבערמאַן

(געוואוינט גדאַנסקאַ 7) איז בליהענדען עלטער פון 35 יאהר.

די לויה קומט פאָר היינט, דאָנערשטאַג, ד. 13 אויגוסט 1936 (כ״ה מנחם-אב תרצ״ו), 2 אַ זייגער בייטאָג פון זגערזשער 24. וועגען וואָס ס׳טיילט מיט אין גרויס צער

פרוי, זוהן און פאַמיליע.

טאָג - טעגליך

די „שוואַרצע האַנד״ אַרבייט

די טרויעריגע געשיכטע מיט׳ן פּרוב אָפּצושטעלען די אינטערווענציען אין שפּאַניען — דער פראַנצויזישער פּרוב צום אונטערשרייבען אַזאַ אָפּמאַך וועגען נישט אַריינמישען זיך אין דער בלוטיגער פאַרמעסטונג דאָרט, האָט לעת עתה אַנגעטראָפען אויף דעם אויסגעפּרובטען אופן פון אָפּשלעפּעניש מצד איטאַליען און דייטשלאַנד.

ביז וואַס-ווען טוט איטאַליען און דייטשלאַנד אַלץ וואָס אין דער קאָרט, בכדי צו „קומען אויף דער האַנד״ די אויפשטענדיגע, און אין דעם גרויסען וואַרוואַר קריכען די אַלע נידערטרעכטיגקייטען און שווינערייען בולט׳ער אַרויס, אַזוי אַז זיי שטעלען זיך אַוועק אויסער יעדען ספק און חשד:

אָט אַזוי זענען מיר, מנובלים, אויסוואורפען, פּראָוואָקאַטאָרען, און טוט אונז עפּיס!

דאָס יד אחת פונ׳ם שוואַרצען העמדעל מיט דער ברוינער יאַקע האָט נאָך די חוצפה מעהר געקרעפטיגט, אַז עס מאַכט דעם איינדרוק, ווי עס וואָלט שוין איגאַנצען אָפּגעמעקט געוואָרען יעדער סימן און גרעניץ פאַר נאָרמאַלע צווישען-מלוכה׳שע פאַרהעלטענישען.

— יאָ, פראַנקרייכ׳ס פאָרשלאַג איז טאַקי אַ פאָרשלאַג, אַבער מ׳דאַרף נאָך זעהן... מ׳דאַרף נאָך וועגען דעם רעדען...

און דערווייל, ווי געזאָגט, ליפערט מען געוועהר פאַר דער שוואַרצער אויפשטענדיגער מאַפיע אין שפּאַניען.

דערווייל איז זיך שוין אַפילו אַ דייטשער אַעראָפּלאַן מקדם געווען אויף אַ „בעזוך״ אין מאַדריד, אין מאַדריד, וואָס געפינט זיך נאָך דערווייל אין רשות פון דער לעגאַלער רעגירונג.

וואַקסט די נערוועזיטעט אין פראַנקרייך, און מען ווייסט שוין, אַז אויב בערלין און רוים וועלען אין די נאָהענטסטע טעג נישט אונטערשרייבען די נייטראַליטעטס-קאָנווענץ, וועט פראַנקרייך געצוואונגען זיין, ווי זי האָט פריהער געוואָרענט, אַנצוווענדען די פּאָליטיק פון פרייע הענד, וואָס עס איז אפשר אויסען די מענשענפיינדליכע, געפּאַנצערטע „שוואַרצע האַנד״ פון די אייראָפּאַ-אונטערצינדער.

מ.

אונזער וואָרט

שיכור, צי ניכטער?

דער בעקאַנטער פּוילישער שריפטשטעלער י. וישאָמירסקי האָט פאַרעפענטליכט אַ מין רעפּאָרטאַזש אין „קוריער ווילענסקי״ א. נ. „אַנ׳אַנטיסעמיטישע מעשה״.

אין דעם דאָזיגען רעפּאָרטאַזש דערציילט ער אייגענטליך נישט קיין נייעס, נאָר אַ מעשה שבכל יום — ווי אַזוי אַ שיכור (דער מחבר וויל דווקא, אַז זיין העלד זאָל זיין אַ שיכור. אין דער ווירקליכקייט איז דער דאָזיגער העלד ניכטער, וואָס ניכטער הייסט!) זיצט בהרחבה׳דיג אין אַ וואַגאָן, און אין זיין השתפכות הנפש, פון וועלכען עס סרחא׳ט מיט בראָנפען און שנאה, רעכענט ער זיך אָפּ מיט די פּוילישע יודען.

דערביי מאַכט דער דאָזיגער „שיכור״ אַ פּריימיטיוועו חשבון, אַז אַ העלפט יודען אין פּוילען וועט ער אויסשעכטען, די צווייטע העלפט וועט ער אַוועקשיקען קיין פּאַלעסטינע — זאָלען זיי דאָרט די אַראַבער אויסשעכטען!

דער דאָזיגער שיכור, וועלכער איז אוודאי איינער פון די מיליאָנען זיינס גלייכען, און וואָס איז, ווי מיר זעהען, „אַ בעל חשבון — אַנ׳אייזערנער קאָפּ״, רעכענט זיך נישט מיט דער ווירקליכקייט, און אויך נישט דערמיט צי די ענגלישע רעגירונג וועט איינגיין אויף זיין פאָרשלאַג און אַרויסגעבען מיטאַמאָל קנאַפּע צוויי מיליאָן סערטיפיקאַטען, בכדי אַרויסצופיהרען יודען קיין ארץ-ישראל, אום-, בכדי זיי דאָרט אויסצושעכטען דורך די אַראַבער —

וישאָמירסקי׳ס שיכור נעהמט אויף זאַכען אַזוי, ווי ער פּאַסט זיי אויף מיט זיין קליינינקען „מאָנאָפּאָליזירטען״ שכל פון די „דזשיענניק נאַראָדאָווי״-מדריכים, און אָהן גרויסער אָנשטרענגונג לעזט ער דאָר יודען-פּראָבלעם און דערמיט אויך די קאָמפּליצירטע פראַגע פון דעם וועלט-קריזיס און דעם קריזיס אין לאַנד.

ווען דער דאָזיגער שיכור וואָלט געווען אַ יחיד במינו, וואָלט מען וועגען איהם נישט געשריבען און מ׳וואָלט וועגען איהם אַ וואָרט נישט פאַרלוירען.

ליידער איז ער אָבער איין טראָפּען אינ׳ם גרויסען ים, און דאָ בלייבט אונז נאָר אויס אויסצופיהרען:

— עס איז אונז, יודען נישט גוט, זעהר און זעהר נישט, אָבער מיט דיר איז עס אַ סך ערגער, אָרימער, פאַרפיהרטער שיכור!

ב.

נאָמינאַציע פון ריבענטראָפּ'ן אויף דייטשען אַמבאַסאַדאָר אין לאָנדאָן

לאָנדאָן, 12 (ספּ. טעל.)
רייטער איז מודיע פון בערלין, אַז פאָן ריבענ־טראָפּ איז השסיגגירט געוואָרען אַלס אַמבאַסאַדאָר פון דייטשלאַנד אין לאָנדאָן.

לאָנדאָן, 12 (ספּ. טעל.)
די נאָמינאַציע פון פאָן ריבענטראָפּ'ן אויף דייטשען אַמבאַסאַדאָר אין לאָנדאָן, איז אין דער ענגלי־שער פּרעסע אויפגענומען געוואָרען מיט צופרידענ־הייט און ווערט בעטראַכט אַלס סימן, ווי וויכטיג היטלער האַלט די בעציהונגען מיט ענגלאַנד. די פּרע־סע איז זיך דעריבער משער, אַז עס וועט זיך איצט אַנהויבען אַ לעבאַהפטע פּאָליטישע טעטיגקייט צווי־שען בערלין און לאָנדאָן.

„דיילי העראַלד" פערזיכערט, אַז די דאָזיגע נאָ־מינאַציע איז אַ בעווייז, דאָס דער קאַנצלער היט־לער טראַכט זעהר ערנסט די לאָקאַרנער אונטער־האַנדלונגען, האַלטענדיג די צוגרייטונג צו זיי פאַר פיל-בעדייטענדע, ד. ה. פאַר אַזעלכע, וואָס פאָדערן, אַז ס'זאָל זיך אין זיי בעטייליגען דער פּערזענליכער פאַרשטעהער פונם קאַנצלער און נישט קיין געוועג־ליכער אַמבאַסאַדאָר.

בערלין, 12 (ספּ. טעל.)
די דייטשע פּרעסע גיט צו אַ גרויסע בעדייטונג פון נאָמינירען ריבענטראָפּ'ן אַלס אַמבאַסאַדאָר אין ענגלאַנד. מ'רעכענט, אַז איהם וועט געראָטען צו גע־ווינען די מיינונג פון די ענגלישע רעגירונגס קרייזען און טאַרען פאַרן דייטשען שטאַנדפּונקט אויף די הויפּט-פּראָבלעמען פון דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק און אַז ער וועט אויך צוטרייטען אַ פּאָזיטיווע אַט־מאָספער פאַר דייטשלאַנד אויף דער לאָקאַרנער קאָנ־פערענץ אין לאָנדאָן.

פון אַ ריה פּרעסע־קאָמענטאַרען איז צו דרינ־גען, אַז דייטשלאַנד וואַרט אויך פון ריבענטראָפּ'ן, ער זאָל ווענדען די אויפמערקזאַמקייט פון דער ענגלי־שער רעגירונג אויף דער סכנה מצד מאָסקווע.

פונ'ם יודישען וועלט=קאָנגרעס

זשענעווע, 12 (ים"א טעלעגראַפיש)
היינט זענען פאָרגעקומען בעראַטונגען פון די קאָמיסיעס, וועלכע אַרבייטען איצט אויס רע־זאָלוציעס.

בעת דער פּאַלעסטינער דיסקוסיע האָט נאָך גענומען אַ וואָרט שלום אַש, וועלכער האָט דער־קלערט, אַז מ'טאָר נישט פערלירען דעם מוט און מען מוז קעמפען ווייטער פאַר אונזערע רעכט. אין דעמזעלבען גייסט האָט אויך גערעדט דור פּינסקי.

אַלע עולים מוזען איז משך פון חודש סעפּטעמבער אָפּפאָהרען קיין ארץ־ישראל

וואַרשאַ, 12. (ים"א טעל.) פון מאַסגע־בענדע קרייזען מאַכט מען אויפמערקזאַם ים"א אויף פאָלגענדעם: עולים פון אַלע קאַטעגאָריעס און נעמ־ליך קאַפּיטאַליסטען, אויף דרישות, חלוצים א.ז.וו. מוזען שפּעטסטענס אין סעפּטעמבער אָפּפאָהרען קיין ארץ־ישראל. די דאָזיגע עולים, וואָס וועלען אין סעפּטעמבער נישט אָפּפאָהרען, איז גאַנץ מעגליך אַז עס וועלען זיי שפּעטער געמאַכט ווערען גרויסע שוועריגקייטען און זיי וועלען אפשר אינגאַנצען נישט קענען עולה זיין.

די ארץ־ישראל־אַמטען זענען אין דער ריכ־טונג אינסטרואירט געוואָרען און עס זענען געמאַכט געוואָרען אַלע פאָרבריירטונגען, אַז אַלע עולים זאָלען נאָך קענען אָפּפאָהרען אין סעפּטעמבער.

אַ נייע דעוויזען-הנחה

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש) די דעוויזען־קאָמיסיע האָט אַרויסגעגעבען אַ נייע פאַראָרדענונג וועגען הנחות ביים אַרויסשיקען דעוויזען דורך פּוילישע עקספּאָרטערען.

דעוויזען וועלען קאָנען אַרויסגעשיקט ווערען פאַר פאַרשטעהערשאַפטען, אַגענטורען און פאַר־מיטלער פון די עקספּאָרטירטע סחורות, און פאַר די שיף=אָפּצאָהלען.

ביז 1,000 זלאָטעס וועלען די עקספּאָרטע־רען קאָנען אַרויסשיקען דעוויזען אָהן ספּעציעלע דערלויבענישען.

געצוואונגענער „פּאָסט" בכדי אָפּצושפּאָרען דעוויזען

אַטען, 12 (ספּ. טעל.)
עס איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ פאַרבאָט צו פאַרקויפען און עסען פלייש אין די מיטוואָכען און די פרייטאָג-טעג.

דער פאַרבאָט בעצוועקט דאָס אָפּשפּאָרן פון דעוויזען.

קאָנפיסקירט פוילע דרוק=זאַכען

וואַרשאַ. 12 (טעלעפאָניש)
היינט זענען אין דער גאַנצער שטאָט קאָנ־פיסקירט געוואָרען די פאָרנאָגראַפישע אויסגאַבען „קולט דזשיעוויצטווא", „זשיטשיע סעקסואַלנע מ־ זשטשיזן", „שטוקאַ פּאָדאָבאַניע שיען קאָביעטאָם", „סעקרעטנע ספּאָסאָבי מילאָסנע", „שטוקי אַ טש־ מילאָסנע" א. א.

דער וואהל=קאָמיטעט צום לאָדזער שטאָט=ראַט פון פעראייניגטע יודישע געזעלשאַפטליך=ווירטשאַפטליכע פראָנט

מאַכט אויפמערקזאַם, אַז דער טערמין צו קאָנטראָלירען די וועהלער־רשימות ענדיגט זיך דעם 18 אויגוסט ד. י. איטליכער בעוואוסטזיניגער בירגער איז מחויב ביז דעם טערמין נאָכצוקאָנטראָלירען, צי ער פיגורירט אין דער וועהלער-רשימה.

Doktór Z.

HENRYKOWSKI

ספּעציעל-אַרצט פאַר מענער - שוועכע, וועגערישע און הויט-קראַנקהייטען

טראַוגוטאַ 9, טעל. 262-98

נעמט אָן פון 8—1 און פון 5—9 אָוונט
זונטאָג פון 9 פריה ביז 12.30 מיטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען

עפענטליכע ענטשולדיגונג.
איך בין עפענטליך מפייס ח' וויעניאַוואַ-גורער שוחט ר' שלמה בודיק נ"י צוליב'ן אינצידענט אין הויז אין אַ אויפרעגטען צושטאַנד דריק אויס מיין חרטה און בין מקבל פס"ר פון הרב שליט"א מיס'ן הכשרות. יחיאל מאיר נייש...

Dr. med.
A. Banasz
כירורג · אוראָלאָג
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
...trkowska 121, tel. 139-88.
נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג

B. Hurwicz
...oroby skórne i weneryczne
Piotrkowska 10
נעמט אָן פון 8-11 און פון 5-9
זונטאָג און יום־טוב – פון 8-1 ביז

Dr. med.
DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען בלאָז און אוריןש...
...CHODNIA 59a, tel. 148-95.
נעמט אָן פון 9-11 און פון 6-8 ...

Lekarz-Dentysta
KACZANOWSKI
נעהמט אָן אין אַמבולאַטאָריום פון
געז. „לינת המשמרים"
פּילסודסקיעגאָ 21, טעל. ...55
אין די שעה'ן פון 9 - 11 פריה
און פון 5—9 אָוועגד.

לאָדזער יוד. לאַקאַטאָר און סובלאַקאַטאָרן-פאַר...
אויף פּיעטריקאָווער 31
טעלעפאָן 264=38.
דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג פון 6 ביז 9 אָוונט. ס'ווערען געטראָ־פען ביטעס, ערטיילט עצות. אויסגעגלי... סכסוכים און געפיהרט כל־צרכי ר... און עקסמיסיע-פּראָצעסע.

...ed. **LEON FAMILIER**
אינערליכע און קינדער - קראַנקהייטען
6. שערפּיען 37 בענעד...
נעהמט אָן פון 5—7 נאָכ...

דעם הארציגסטען מזל־טוב ווינש איך מיין פריינד
פּרץ ראָזענצווייג און פרוי
צום געבורט פון זייער טעכטער'ל.
איך ווינש אַ גרינגע און לייכטע ערציהונג.
עקיבא נריגבוים.

Dr.
Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען, האַרץ און סקלעראָז קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9 אָוו.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
צוריקגעקעהרט
ספּעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען קראַנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
זגיערזשער 11, טעלעפאָן 246-09.
נעמט אָן פון 8—9 פריה און פון 4—8 אָוו

DR. MED.
G. GERSZTAJN
ספּעציאַליסט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Traugutta 12, tel. 175-10
נעמט אָן פון 11—2 און פון 5—830 אָוו.
אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פּרייזען.

Dr. med.
M. JAKOBSON
כירורג
ביינער-כירורג=ספּעציאַליסט
D-ra Sterlinga 22
(Nowa-Targowa) tel. 174-42.

Starszy Felczer
B. JOSKOWICZ
פּולנאַצנאַ 4, טעל. 141-86
נעמט אָן טעגליך פון 8—11 און 4—6 נ"מ
טעגליך פּאַקען-שטעלען מיט פרישע קראָוויאַנקע.

אַכטונג, הויז=בעזיצער!
ווען איהר רעמאָנטירט אייערע הייזער אָדער וואָהנונגען, געדענקט, אַז דאָס אַלטע פאַרבען- און כעמיקאַליען-געשעפט א.פ.
„ל. ה. בערגער"
לאָדז, דרעוונאָווסקאַ 5, טעל. 133-39
איז ווידער געעפענט און וועט די קונדשאַפט צופרידענ־שטעלען. בעמערקונג: צעמענט אויף לאַגער.

FABRYKA NAPOI GAZOWYCH
R. Frydwald
Piłsudskiego 69, tel. 190-48
עמפּפעהלט
סאָדעוואַסער און לעמאָנאַד
וואָס ווערט אָפּגעשיקט פּינקטליך אַהיים
בעשטעלונגען ווערען אָנגענומען אַ גאַנצען טאָג.

דער יודישער קונסט=פאָטאָגראַפישער אַטעליער
„POLONJA"
31 גדאַנסקאַ 31 ● דיפּל. פאָטאָ רעף גוטערמאַן
האָט רעדוצירט די פּרייזען פון אַלע אַרט פאָטאָגראַפיעס
אויסערדעם גיב איך צו אַ פּרעמיע
6 פאָטאָגראַפיעס גרויס 6/9 אויף ספּעצ. זיידען-פּאַפּיר גט רעטושירט איז אויך אַ שפּיגעלע מיט'ן אייגענעם בילד נאָר פאַר
1.50 זל.
נוצט אויס די איינציגע געלעגענהייט, ווייל ס'איז נאָר אויף אַ קורצער צייט — פּינקטליכע אויספערטיגונג! —

Dr.
MICHAŁ URBACH
נערוועז און אינערליכע קראַנק־הייטען און פיזיקאַלישע טעראַפּיע
נעמט אָן פון 1—2 און פון 5—7 נאָכמ.
Zawadzka 15 m. 6 tel. 148-83

Dr. I. Piechowicz
ספּעציאַליסט פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
שרודמיעסקאַ 18, טעל. 107-79
נעמט אָן פון 8—10 פרי און פון 3—7 אָוו

געדענקט, **שטשעשליווי** ביי
אַ גרויסער אויסוואַהל פון אָריגינעלע בילליגער און טאַמאַשאָווער סחורות
אויף אַנציגער און פּאַלטענס
פון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פאַרשידענע רעשטען
מיט 30% בילליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
געדענקט פראָנט II שטאָק.

דאָס עלעקטראָטעכנישע ביוראָ
„Siła i Światło"
פון וו. סרוקאָווסקי.
פּאָלודניאָוואַ 23, טעל. 139-32
נעמט אָן אינסטאַלאַציעס פון ליכט און קראַפט ווי אויך סיגנאַליזאַציעס. קויפט געניצטע מאָטאָרען און פערקויפט אַלע אַרט מאָטאָרען און דינאַמאָ-מאַשינען צו בילליגע פּרייזען.
ספּעציעלע ווערקשטעל פון מאָטאָרען-רעפּאַראַטור / שנעל, פּינקטליך און רעעל.

וויכטיג פאַר דאַמען
נאָר 2 זל. ווערט איבערגע־מאַכט די עלטעסטע
היטע!
אויף גאַנץ ניי ווי אויך נייע היטען צו
3.50
„TOLA"
25 Zawadzka 25

אויערען, נאָז און האַלז און לונגען-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. אז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9-2 און פון 4-8 צוועגט
ביי דער קליניק איז טעטיג
אַ רענטגען=גאַבינעט
פאַר דורכלייכטונגען און אַלערליי פאָטאָגראַפיעס

Dr. med.
J. Nadel
ספּעצ'אַליסט פון אַקושעריע- און פרויען-קראַנקהייטען
אַנדזשעיאַ 4, טעל. 228-92.
נעמט אָן פון 10—12 און פון 5—7 אָוו.

שבת זאל אונטערגעשריבען ווערען אן'אפמאך וועגען נישט אינטערווענירען אין שפאניען

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.) אין די פראנצויזישע פאליטישע קרייזען דריקט מען אויס די האפנונג, אז די פראנצויזישע איניציאטיוו מכוח אפהיטען די נייטראליטעט לגבי די געשעהענישען אין שפאניען קאן שוין אין דער נאהענטסטער צוקונפט געבען קאנקרעטע רעזולטאטען. לויט ווי די „עוור" פערזיכערט זאל שוין שבת אדער שפעטסטענס אנהויב קומענדיגע וואך אונטערשריבען ווערען אן'אלגעמיינער אפמאך.

אויף וויפיל עס האנדעלט זיך וועגען די בעוואפענישען פון איטאליען בנוגע דעם פערבאט צו זאמלען געלד און פערוועהר צו ווערבירען פריוויליגע פאר דער ארמעע, פון דער שפאנישער רעגירונג, איז פראנקרייך, א סברא, נוטה מסכים צו זיין. וועגן דעם ווערען איצט געפיהרט אונטערהאנדלונגען צווישען רוים און פאריז.

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.) „פעטי פאריזיען" שרייבט, אז דער סאוויעטישער שארזש־ד'אפער, הירשפעלד, האט נעכטען גע־זאלט דערקלערען דעם מיני. דעלבא, אז ראטען־פארבאנד וואלט פערבאטען ביי זיך די מאניפעסטאציע פאר שפאניען, ווען אזעלכע פערפליכטונגען וואלטען אויף זיך גענומען אנדערע מלוכות.

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.) האוואס איז מודיע, אז דער היינטיגער געשפרעך צווישען דעם מיני. דעלבא און דעם ענגלישען אמבאסאדאר איז נוגע געווען די פראגע פון נישט אינ־טערווענירען אין שפאניען. דער מיני. דעלבא האט פערלאנגט, אז דער ענטשפרעכענדער אפמאך זאל וואס שנעלער אונטערגעשריבען ווערען.

אנגריף פון די אויפשטענדיגע

זיי זאלען האבען פערנומען א רייה וויכטיגע פאזיציעס

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.) די ראדיא־סטאציע פון די אויפשטענדיגע אין סעוויליע האט היינט 1 אזייגער באטאג אנגעגעבען פאלגענדען קאמוניקאט:

די מאדרידער רעגירונג בעלייכט אויף א לוגנערישען אופן די סיטואציע אויפ'ן פראנט. באדאיאז איז פולשטענדיג אפגעשניטען און היינט נאך, אדער שפעטסטענס מארגען דארף מען זיך ריכטען, אז עס וועט פערנומען ווערען דורך די אויפשטענדיגע. די אקציע פון פאראייניגען די ארמייען פון גענ. מאלא און פון גענ. פראנקא פערשפרייט זיך מיט יעדען טאג.

אין די הענד פון די אויפשטענדיגע געפינען זיך די פראווינצען: גאליציא, לעאן, עקסטרעמאדורא, מיט'ן אויסנאהם פון דער שטאט באדאיאז, קאסטיליא, אנדאלוזיען, מיט'ן אויסנאהם פון מאלאגא, יאען, אראגאניא, נאווארדא און אסטוריא. אין די דאזיגע אלע פראווינצען איז פולשטענדיג רוהיג. די ארבייטער און פויערים האבען זיך צוריקגעקעהרט צו זייערע בעשעפטיגונגען.

הענדאיע, 12 (ספּ. טעל.) אויף דער שפאניש־פראנצויזישער גרעניץ האט מען א גאנצען טאג געהערט שיסען פון הארמאטען, די עראפלאנען פון די אויפשטענדיגע האבען דורך גאנצען טאג געקרייזט איבער'ן שטח, וואס איז פערנומען דורכ'ן רעגירונגס־מיליטער און געווארפען באמבעס אויף סאן־סעבאסטיאן. מיטיאג איז אוועק האט זיך דאס מיליטער פון די אויפשטענדיגע גע[illegible] פונען 3 קילאמעטער פון אירון.

אקציע פון סאציאליסטען און קאמוניסטען

געגען דער אינטערווענץ פון איטאליען און דייטשלאנד

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.) די קאמוניסטישע פארטיי האט זיך שריפטליך געווענדעט צו דער סאציאליסטישער פארטיי מיט א פראפאזיציע בשותפות צו בעטראכטען די רעזולטאטען, וואס עס קען האבען פאר פראנקרייך די געשעהענישען אין שפאניען, און צו מאכען א געמיינזאמען דעמארש, בסדר תיכף אנצוהויבען אן'אינטערנאציאנאלע אקציע לטובת דער מאדרידער רעגירונג.

הערמאהנענדיג, אז דער פארזיצער פון צווייטען אינטערנאציאנאל דע־ברוקער האט זיך ארויסגעזאגט פארן שיצען די שפאנישע רעפובליק, פראפאנירט די קאמוניסטישע פארטיי גלייכצייטיג אדורכצודיסקוטירען דעם אופן פון אנהויבען א בשותפות'דיגע אקציע פון ביידע פארטייען געגען דער אינטערווענץ פון איטאליען און דייטשלאנד לטובת די אויפשטענדיגע און געגען אפנעהמען ביי דער לעגאלער שפאנישער רעגירונג די מיטלען צו געניסען פון נארמאלע האנדעלס־בעציהונגען מיט אויסלאנד.

בעלגישע ארבייטער לאזען נישט צו

צו טראנספארטירען לאדונגען פון געוועהר

בריסעל, 12 (ספּ. טעל.) דער פערבאנד פון טראנספארט־ארבייטער אין אנטווערפען האט נישט צוגעלאזט צו לאדען אויף א שיף אמוניציע, אונטער'ן חשד, אז די „סחורה" איז בעשטימט פאר שפאניען.

דאס עקספעדיציאנס־הויז האט זיך געפרובט צו בעווייזען, אז די לאדונג איז בעשטימט פאר גוואטעמאלע, אבער די ארבייטער האבען נישט געוואלט הערען און זעהן.

דער אונטערנעהמער האט דעריבער געמוזט צוריקשיקען די לאדונג פון פארט אויפ'ן וואקזאל און די האלענדישע שיף „לערוויק", וואס האט געזאלט פיהרען דעם אמוניציע־טראנספארט איז אפגעשוואומען מיט גארנישט.

ארטילעריע־קאנאנאדע

נאהענט פון דער פראנצויזישער גרעניץ

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.) פון דער שפאנישער גרעניץ איז מען מודיע, אז נעבען אירון דויערט די ארטילעריע־קאנאנאדע. אין איוענד זענען 3 עראפלאנען פון די אויפשטענדיגע אדורכגעפלויגען הארט ביי דער פראנצויזישער גרעניץ און געווארפען זייער צייטונג „דיאריא דער נאווארע" אין די געגענדען פון אירון, פאנטאראביא, רענטעריא און סאן סעבאסטיאן.

די אויפשטענדיגע האבען פערנומען די שטאט עיבאר (צווישען טאלעדא און בילבאא) א טעקסטיל־אינדוסטריע־צענטער.

פראנקרייך בויט נאך 1,000 עראפלאנען

נאך היי־יאהר זאלען זיי אויסגעפערטיגט ווערען

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.) דער סענאט האט איינשטימיג אנגענומען דעם געזעץ־פראיעקט וועגען רעקאנסטרואירען און קאנטראלירען די לופט־פליהעריי, וואס איז שוין אנגענומען געווארען הדרך פארלאמענט.

דער בעריכטלער לארען עינאק האט דערקלערט, אז דער פראיעקט זעהט פאר דעם בוי פון נייע 1000 עראפלאנען, מחמת דער נויטיגקייט אויסצוגלייכען זיך מיט אנדערע מלוכות, וועלכע זעהען פאר דעם בוי פון 2000 ביז 3000 עראפלאנען. די רעאליזאציע פון דעם פראגראם זאל תיכף פארקומען.

דער לופט־פליה־מיניסטער, קאט האט דערקלערט, אז דער פראגראם פון אויסבויען 1000 עראפלאנען, וועט פערענדיגט ווערען היי־יאהר נאך, פערזיכערענדיג, אז פראנקרייך קאן זיך נישט דערלויבען צו ריזיקירען אויפ'ן געביט פון לופט־פליהעריי, ווארטענדיג, אז אנדערע זאלען זי מקדים זיין.

דער סענאט האט היינט איינשטימיג בעשטעטיגט דעם געזעץ־פראיעקט וועגען ארגאניזירען דעם קליינעם און מיטעלען האנדעל.

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.) די סענאט־פראקציע פון דער רעפובליקאנישער אוניע, אונטער'ן פארזיץ פונ'ם סענאטאר בעראר האט איינשטימיג אנגענומען א פראטעסט געגען דעם אויפשלוס פון רעגירונגס־פראיעקטען, וואס זענען אריינגעטראגען געווארען אין פארלאמענט און סענאט, אנווייזענדיג, אז מחמת דער גרויסער צאל זייערער איז בעשווערט זייער ערנסטע בעטראכטונג.

הינטערקוליסען־קלאנגען

פון די עגיפטישע צייטונגען

קאהירא. (יט"א). דער ירושלימער קארעספאנדענט פון דעם צענטראל־ארגאן פון דער „וואפד־פארטיי", „אל־דזשיהאד" שרייבט, אז אין די אראבישע קרייזען האט זיך פערשפרייט א קלאנג, דאס אינגיכען וועט דער קאלאניען מיניסטער איינלאדען דעם הויך־קאמיסאר פון א"י קיין לאנדאן, כדי צו בעטראכטען צוזאמען מיט איהם די פערשידענע מעמאראנדומס פון די דירעקטארן פון די רעגירונגס־דעפארטאמענטען.

דער זעלבער קארעספאנדענט טיילט אויך מיט, אז צווישען דעם הויך־קאמיסאר און איינעם פון די הויכע מיליטער בעאמטע זענען געווען חלוקי דעות און אז דער דאזיגער בעאמטער האט פערלאזען ארץ ישראל. מען גיט אויך איבער — שרייבט דער קארעספאנדענט — אז צווישען גענעראל וואוקאפ און דעם גענעראל סעקרעטאר פון דער רעגירונג האבען זיך זעהר פערשטארקט די מיינונגס פערשידענהייטען און האל זאל האבען געדראהט מיט זיין דעמיסיע.

דער זעלבער קארעספאנדענט וויס אויך צו דערציילען, אז די „איראק פעטראלאום קאמפאני" זאל האבען [illegible] בערגעשיקט דעם הויך־קאמיסאר צוויי מעמאראנדומס, [illegible] וועלכע זי פראטעסטירט געגען דער איצטיגער פאליטיק און פערלאנגט אז מען זאל מאכען א סוף צו דער לאגע, וועלכע שטערט די אינטערעסען פון דער געזעלשאפט [illegible] פון דער בריטישער אימפעריע.

Dr. med. Trepman
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט־קראנקהייטען.
בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע.
זאוואדזקא 6, טעל. 234-12
נעמט אן פון 8—11 נאכמ. און פון 6—8 אווענד

רעגירונגס־מיליטער פערנומען 2 שטעט

מאדריד, 12 (ספּ. טעל.) דאס רעגירונגס־מיליטער האט פערנומען די שטעט לאיא און ארגיווא. (50 קילאמעטער פון גרענאדע).

די „פאלקס־מיליץ" אין מאלאגע זאל האבען פערבונדען א קאנטאקט מיט דער „פאלקס־מיליץ" אין יאען.

מען ברענט קלויסטערס

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.) אין בארצעלאנא זאל מען האבען אין משך פון די לעצטע 3 טעג אונטערגעצונדען אדער חרוב גע־מאכט 120 קלויסטערס. די קאטוילישע גייסטליכע האבען מאסענהאפט א בעהעלטניש אויפ'ן פראנצויזישען טעריטאריום.

דערשאסען 2 גענעראלען

מאדריד, 12 (ספּ. טעל.) עס זענען דערשאסען געווארען די 2 גענעראלען גארדא און בוריעלא.

וויצע־מיניסטער שעמבעק

אויפגענומען דורך היטלער'ן

בערלין, 12 (ספּ. טעל.) דער פוילישער וויצע אויסערן־מיניסטער, שאן שעמבעק, וועלכער געפינט זיך אויף דער אלימפיאדע אין בערלין, איז היינט, אין דער אנוועזענהייט פונם אמבאסאדאר ליפסקי, אויפגענומען געווארען דורכ'ן קאנצלער היטלער.

א פאליאק אויפ'ן עלעקטרישען שטוהל אין טרענטאן

ניו־יארק, 12 (ספּ. טעל.) אין דער טורמע אין טרענטאן (שטאט ניו־דזשערסי) איז אומגעקומען אויפ'ן עלעקטרישען שטוהל דער 27־יאהריגער עדוארד מעטשעלסקי, וועלכער האט דערמארדעט א פועלי־ציוניסט. מעטשעלסקי איז נישט גלאט עפעס אן'אבי־ווער: ער איז 41 מאל ארעסטירט געווארען און 8 שטאטען פאר פערשידענע פערברעכענס.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל־גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער. סיפילים און הויט־קראנקהייטען
בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע
נעמט אן פון 8—11 ביי טאג און 4—9 אווענד

וויכטיגע אויסגראבונגען אין ארץ־ישראל

בוי־ארבייטער, וועלכע האבען דורכגעפיהרט אויסגראבונגען אין שכונות פון אמאליגען בית־המקדש, האבען זיך אנגעשטויסען אויף אן'אלטער זייל, וועלכער ענטהאלט א פערבאט פאר די נייע קריסטליכע סעקטע צו בעטרעטען דעם יודישען טעמפעל. פון דעם גריכישען טעקסט איז צו זעהן, אז דער טעקסט פון פעראָרדנונג האט זיך ג[illegible]־פונען אויף דעם דאזיגען ארט נאה אין צוויי אנדערע „אפיציעלע שפראכען".

ביי יוסיפון געפינען מיר אנווייזונגען, אז אזעלכע ווארנונגס־טאוולען האבען זיך געפונען אין דער צייט פון פאר'ן חורבן ירושלים. די רוימישע רעגירונג האט זיך בעצויגען מיט צופרידענקייט צו יעדען מאסמיטעל, וואס קאן פארמיידען אומרוהען, ווי דאס איז געוועזען ז. ב. דער פאל מיט פאולוסען, וועלכער האט בעטרעטען דעם בית־המקדש און האט געמוזט בעפרייט ווערען דורך דער פראקוראטארישער גווארדיע.

די אויסגראבונג פון רונדיגען בנין אין טבריה פון דער צייט פון הורדוס אנטיפאס, וועלכע ווערט געפיהרט דורך ד"ר ע. ל. סוקעניק אין נאמען פון אוניווערזיטעט, פיהרט אונז אריין אין א גאנץ אנדערע סביבה. טבריה איז דאמאלס געווען א ריין רוימיש־יודישע שטאט, וועלכע איז נאך נישט פערקניפט געווארען מיט קיין שום רעליגיעז־יודישע אדער קריסטליכע טראדיציעס. דער בנין שטעלט א פנים פאר מיט זיך א רוימישען יוגע־וויזער, וועלכער איז אפשר געשטאנען אויף א קרייצונג פון יוגען. די ענטדעקונג דארף שטויסען צו ווייטערדיגע אויסגראבונגען אין טבריה.

א חוץ דעם האבען פראפ. ל. א. מייער לייטער פון אריענטאלישען אינסטיטוט פון אוניווערזיטעט און דאצענט ד"ר א. רייפענבערג, וועלכע האבען אין פאריגען יאהר ענטדעקט די אלטע סינאגאגע אין שמוע, געפונען נישט לאנג רעשטלעך פון א אלטער סינאגאגע אין חורבת סוסיה, וועלכע שטאמט פון דער זעלבער תקופה.

אין אלע דריי פאלען האנדעלט זיך עס וועגען אויסגראבונגען, וועלכע ווערען געפיהרט נישט דורך אויסלענדישע אנשטאלטען אדער פארשערס און ווערען אויך נישט פינאנסירט דורך אויסלאנד, און דעריבער האבען זיי א דאפעלטע חשיבות פאר ארץ־ישראל.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספּעציעל־ארצט פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענט.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג
פאר זאנבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען

די פוילישע פרעסע וועגן וויזיט

פון שעף פון פראנצויזישן גענעראל־שטאב גענעראל גאמעלען אין פוילען

אין שייכות מיט דעם וויזיט פון הויכן פראנצויזישן גאסט, שעף פון פראנצויזישן גע־נעראל־שטאב, גענעראל גאמעלען, וועלכער קומט היינט קיין פוילען, שרייבט די „גאזעטא פאלסקא" צווישן אנדערן פאלגענדעס:

„נאך צוויי, נאך דער רייה נאך וויזיטען פון פראנצויזישע אויסערן־מיניסטארן, פון פע־שטאר־בענעם מיניסטער בארטו אין יאהר 1934 און פון לאוואל'ן — פאליטישע וויזיטען — האבן מיר איצט א טייערן מיליטערישן וויזיט.

דער פראנצויזיש־פוילישער פע־שטענדגונגס־בונד איינער פון די פעסטסטע אין דעם נאך־מלחמה'דיגען אייראפא מאכט פולשטענדיג פערשטענדליך די נאר־מאלע, און פערשטעהט זיך — זעהר געוואונשענע צוזאמענארבייט פון די פיהרענדע מיליטערישע פאק־טארן. דער קאנטאקט צווישען די שטאבען פון ביידע ארמעען, איז אויך אנ'ערשיינונג, וואס גע־דויערט שטענדיג. עס איז דעריבער אוממעגליך זיך נישט צו וואונדערן, אז דער וויזיט פון גע־נעראל גאמעלען האט געגעבען די געלעגענהייט איניגע אייראפעאישע פרעסע־ארגאנען צו פערבינ־דען מיט איהם עפעס פאליטישע סענסאציעס, וואס טרעטען נאך דערצו ארויס איבער דעם געוויינ־ליכען צוויי־זייטיגען כאראקטער פון אונזער בונד מיט פראנקרייך. עס פערשטעהט זיך, אז אין דאזיגען שפין־געוועב פון פלאטקעס, איז נישט פערהאן קיין פיצעל אמת. עס איז נישט פארהאן און עס קען נישט זיין קיין רייד וועגן וועלכער עס איז ענדע־רונג פון די ריכטליניען פון דער פוילישער פאליטיק, דער בונד אבער מיט פראנקרייך האט פערנומען אין דער דאזיגער פאליטיק שטענדיג — און פערנעהמט ווייטער — אנ'ארט, וואס ענטשפרעכט זיין בע־דייטונג פאר ביידע לענדער".

דער „קוריער פאראנני" רעדט ארום, אין שיי־כות מיט דער וויזיט פון גענעראל גאמעלען די פראנ־צויזיש־פוילישע מיליטערישע טראדיציע, און פיהרט צום סוף אויס, אז „עס קומט צו אינז א פארשטעהער פון אנ'ארמעע, וואס שטרעבט נישט צו עראבערונ־גען, וועלכע איז נישט קיין אינסטרומענט פון אג־רעסיע, וועלכע פונקט אזוי ווי אונזער ארמעע, וויל זיין נאר א היטערין פון שלום, וויל זיין א שילד פון פרייער קולטורעלער ענטוויקלונג און שעפע־רישער פרידליכער ארבייט.

די פראנצויזישע ארמעע, צוגלייך מיט אונ־זערער, איז גרייט צו דער העכסטער העלדישער אנשטרענגונג אין שוץ פון געזעץ, און רעכט פון פרייער ארבייט פון איהר פאלק.

עס קומט א פארשטעהער פון אנ'ארמעע, וועל־כער עס זענען פרעמד קאסטען־אמביציעס און שטרע־בונגען צו צושטערן פרעמדע פרייהייט, אנ'ארמעע, וואס שטיצט זיך אין ברייטסטען פערנעהם אויפן זעלבסטבעוואוסטזיין פון דער גאנצער געזעלשאפט, טראגענדיג איהר כח און גרייטקייט צו פערזיכערן דעם שלום".

אויך דער „טשאס" שטרייכט קודם־כל אונטער, אז מען דארף אין דעם וויזיט נישט זעהען קיין פאליטישע סענסאציע. „צוליב דעם שנעלען פארט־שריט פון דער מיליטערישער טעכניק און דער ערנסטער פערשארפונג פון דער אינטערנאציאנאלער לאגע, איז א מיינונגס־אויסטויש צווישען די פיהרער פון ביידע ארמעען נישט נאר געוואונשען, נאר אפילו נויטיג."

אבער דאך האלט דער „טשאס", אז א געוויסען פאליטישען בייגעשמאק האט דאך דער וויזיט פון גענעראל גאמעלען. „און איידער גענעראל גאמעלען — שרייבט די צייטונג — האט נאך בעוויזען צו־צופאהרען קיין ווארשא, האבען זיך שוין אין דער אויסלענדישער פרעסע בעוויזען פערשידענע קאמענ־טארען, וואס בעווייזען, וואס פארא גרויסע פאראי־נטערעסירונג די דאזיגע רייזע האט ארויסגערופען. איינער פון זיי — א דייטשער — רופט אן אלס טעמע פון די געשפרעכען „די דורך די פראנצויזען פארסירטע פראגע צו ענטלאסטען די פוילישע מזרח גרעניץ אין דאס פראבלעם, וואס איז ענטשטאנען צוליב דעם פראנצויזיש־סאוויעטישען אפמאך."

ווייטער ווייזט דער „טשאס" אן, אז דער פראנ־צויזיש־סאוויעטישער אפמאך, וואס איז געשלאסען געווארען דורך לאוואל'ן, האט שוין בשעתו ארויס־גערופען אין פוילען געוויסע ספקות, און בעווארע־נישען, אבער נאכדעם ווי די מאכט איז איבערגע־גאנגען צו דעם ריין־לינקען קאבינעט פון בלום'ען איז נאך מעהר פערהאן די מורא, אז צוליב דעם פראנצויזיש־סאוויעטישען אפמאך זאל פוילען נישט ווערען דאס געביט פון אדורכמארש אדער פון דורכפאהרען פון רוסישע בעוואפענטע כוחות. ווי אנדערש וואלט זי נישט געקענט ערטיילען וועלכע עס איז הילף פאר פראנקרייך. און פוילען וואלט בשום אופן נישט ערלויבט אויף אזא מאנעווער, וואלט זי געווען געצוואונגען זיך אקטיוו צו בעטיי־ליגען אין קאנפליקט. אנווייזענדיג ווייטער, אז אהן שום ספק איז וועגען דער פראגע פארגעקומען א מיינונגס־אויסטויש צווישען פראנקרייך און פוי־לען — און „מיר ווייסען מעהר־ווייניגער וועלכע מאטיוען זענען פאר פראנקרייך געווען דעצידירענ־דע — אויב גענעראל גאמעלען וועט אבער מיט־ברענגען ווייטערע אויטענטישע און בערוהיגענדע ערקלערונגען — וועט דאס זיין נישט קיין קליינע ענטלאסטונג פון די פויליש־פראנצויזישע בעציה־הונגען".

דער „אי. ק. צ." שטעלט פעסט, אז אויב עס האנדעלט זיך וועגען דייטשלאנד, איז סיי די מערב־דיגע ווי אויך מזרח'דיגע ריכטונג פון דער דייט־שער אפענטיווע, פאר פוילען א קליינע בעדראהונג פון די אייגענע אינטערעסן און אייגענעם בעזיק.

„דעריבער האבען די פראנצויזישע אינטערעסן אזוי צו זאגען א לאגישע פאזיטיווע גאראנטיע מצד פוילען, אין פאל ווען זיי זאלען בעדראהט ווערען און דעריבער געהט דער וויזיט פון גענעראל גא־מעלען אין פוילען — א וויזיט פון מיליטערישען כאראקטער — אויף דער ליניע פון דער נארמאלער ענטוויקלונג פון צוויי־זייטיגען פראנצויזיש־פוילי־שען פערטיידיגונגס־בונד."

דער ענדעקישער „דזענניק נאראדאווי" שרייבט אין שייכות מיט'ן וויזיט, אז „די אויסלענדישע פרע־סע ווייזט ארויס א גרויסע פעראינטערעסירונג מיט דעם וויזיט פון גענעראל גאמעלען אין פוילען. זי מאכט אויפמערקזאם דערויף, אז דער וויזיט קומט פאר אין א צייט פון גרויסער פאליטישער שפאנונג אין אייראפא און אין א קורצער צייט נאך די בע־קאנטע געשעהענישען אין דאנציג. דעם דאזיגען וויזיט שרייבט מען צו די אויפגאבע צו בעווייזען, אז פוילען געפינט זיך נישט אין פאליטישען לאגער פון דייטשלאנד און אז זי האט דאס בעוואוסטזיין פון איהר בונד מיט פראנקרייך."

א גרעסערען ארטיקעל וועגען וויזיט פון גענע־ראל גאמעלען אין פוילען, ווידמעט דער „ראבאט־ניק". מ. שאפינסקי שרייבט אין דעם ארטיקעל צווי־שען אנדערען:

„איך וועל זאגען אפען — מיר פרייען זיך מיט דעם דאזיגען וויזיט. מיר וואלטען גערן אין איהם געזעהען א סימפטאם פון א בעסערונג פון די פראנצויזיש־פוילישע בעציהונגען. מיר וואלטען אבער נאך מעהר געווען צופרידען, ווען עס וואל־טען גלייכצייטיג פארגעקומען ענדערונגען אין אונ־זערען אויסערן־מיניסטעריום. דאן וואלטען מיר גע־האט די זיכערקייט, אז עס איז פאקטיש פארגעקומען אנ'ענדערונג... ווייל מיניסטער בעק איז ביז צו די לעצטע וואכען געבליבען „אונבוויגזאם" ביי זיין אולטרא־פרא־היטלעריסטישער פאליטיק. צי האט זיך איצט געענדערט? מיר זעהען עס נישט. עס איז גענוג אנצווייזען אויף דעם לעצטען דאנ־ציגער אינצידענט. גאנץ אייראפא האט מיט פער־וואונדערונג אבסערווירט די שטעלונג פון אונזער אויסערן־מיניסטעריום, גלייכגילטיגקייט צו דעם ברעכען פון דער דאנציגער קאנסטיטוציע? גלייכגילטיג־קייט צו די פאר אונז וויכטיגע רעכט פון דער פעל־קער־ליגע אין דאנציג? גלייכגילטיגקייט צו וואוקס פון דער היטלעריסטישער השפעה אין מזרח?"

און די צייטונג פרעגט ווייטער, צי דער וויזיט פון גענעראל גאמעלען בעדייט אנ'ענדערונג. „עס איז דעריבער נישט קיין וואונדער — ש[רייבט] ווייטער טשאפינסקי — אז די ידיעה וועגען וויזיט פון גענעראל גאמעלען האט געמאכט א גרויסען איינדרוק. מען מוז דאך דאס זאגען אפען — [...] ווערט ענטשידען דער גורל פון מלחמה און שלום.

אבער א צווייטיגע לאווירען, [...] נישט געקענט ענדערען. עס מוז געפיהרט ווערען דייטליכע פאליטיק. צי איז מיניסטער בעק אין אמת אומשטאנד צו ענדערען זיין ביז־איצטיגע פאליטיק!?"

דער שפאנישער באנקיר מארטש

פאקטישער פיהרער פון אויפשטאנד געפינט זיך אין פאריז

דאס ברייטע פובליקום האט ווייניג געהערט וועגן דעם שפאנישען מולטי־מיליאנער כואן מארטש, וועלכער האט יאהרען לאנג געשפילט א מיאוס'ע און טונקעלע ראלע אין שפאנישען גופא. וועלכער האט מיט גנבה, גזילה און פעלשונגען איינגעלעבט זיין פערמעגען און וועלכער האט מיט זיין געלד געשטיצט פריהער די מאנארכיע און שפעטער דעם פאשיזם אין שפאניען.

מארטש האט עס צוגעגרייט דעם איצטיגען אויפ־שטאנד און פינאנסירט איהם נאך ביז היינטיגען טאג.

ט'איז אינטערעסאנט איבערצוגעבען זיין קורצע ביאגראפיע:

כואן מארטש איז געבוירען געווארען אין באר־צעלאנא, דארט האט ער געהאט א קליינע עקספארט־פירמע. ער האט פערשטאנען, אז דער איינציגער מי־טעל, ווי אזוי צו בעזיגען זיינע קאנקורענטען, איז — „שמירען" די צאל־בעאמטע און די גרענעץ־וואך. אויף דעם געביט האט ער ארויסגעוויזען אומ־געהויערע פעהיגקייטען און גאר אינגיכען איז ער שוין געווען א פאלעפאס פון א גאנצען פלאט פון שמוגעל שיפען.

פריהער האט ער פערדינט ביים טאבאק־האנדעל, שפעטער האט ער זיך גענומען צו א בעסער גע־שעפט. ער איז געווארען א צושטעלער פון געוועהר, און צוגעשטעלט האט ער זיי נישט דער שפאנישער ארמעע, נאר — דעם שפאנישען פיינד אבד על קרים, דעם פיהרער פון דעם מאראקאנישען אויפ־שטאנד. ער האט דערביי פערדינט פיל מיליאנען. ער האט אפגעקויפט פיל אקציעס פון שפאנישע אונטערנעהמונגען און אינגיכען האבען שוין אלע גרעסערע שפאנישע פירמעס, כמעט אלע קויהלען־גרובען אין אסטוריע, זעהר פיל פריוואטע באהנ־ליניעס געהערט צו מארטש'ן.

אלפאנס דער 13־טער האט נישט געקוקט דער־ויף, וואס דער מיליאנער שטאמט לחלוטין נישט פון קיין אריסטאקראטישער משפחה, געמאכט איהם פאר זיין „פערזענליכען פריינד". דערפאר האט מארטש געשאנקען אלע מיניסטעריומס געלד אויף קורץ־טערמיניגע וועקסלען. זעלבסטפערשטענדליך, אז ער האט דערביי נישט צוגעלייגט זיין אייגענעם ירושה.

פיינד פון דער רעפובליק נר. 1

זינט 1931 איז מארטש דער געפעהרליכסטער שונא פון דער שפאנישער רעפובליק. ער פינאנסירט מ'קען זאגען — האלט אויס אלע שפאנישע רעכטע פארטייען, דערביי האלט ער זיך אין שאטען און די־ריגירט בלויז פון הינטער די קוליסען מיט אלע אי־נטריגעס.

ווער איז כואן מארטש?

אין 1931 האט דזשעים קארנא, דער ערשטער פינאנץ־מיניסטער, פון דער שפאנישער רעפובליק, פערלאנגט, אז מען זאל ארעסטירען דעם דאזיגען מיליאנער, וואס איז אין משך פון עטליכע יאהר געווארען דער רייכסטער באנקיר אין לאנד און ווע־גען וועמענס שווינדלען עס גייען ארום די פאנ־טאסטישסטע קלאנגען. ער האט דאן דערקלערט:

„מארטש — דאס איז א טיפ פון א פיהרער פון ים־רויבער. דורך אפנארען די מלוכה־קאסע האט ער [illegible] א פערמעגען. ער האט געפיהרט גע־שעפטען סיי מיט'ן קעניג אלפאנס, סיי מיט פרימא דע ריווערא, סיי מיט אלע פינאנץ און קריגס־מי־ניסטארען. דערביי האט ער אלעמען אפגענארט. די רעפובליק מוז מיט איהם מאכען א סוף, אויב נישט, וועט ער מאכען א סוף מיט דער רעפובליק!"

ס'איז דאן געשאפען געווארען אנ'אויספאר־שונגס־קאמיסיע. כואן מארטש איז ארעסטירט גע־ווארען און זיין פרעכטיגען פאלאץ אויפ'ן אינזעל מאיארקא און אריינגעזעצט געווארען אין תפיסה.

דער תליון לערו מארטש'ס פערטיידיגער

אבער גבירים האבען אלעמאל גוטע אדוואקא־טען. נישט קיין אנדערער, ווי דער שפעטערדיגער פרעמיער לערו האט זיך אנגענומען פאר'ן מיליא־נער און האט מיט זיין עהרען־ווארט פערזיכערט אז אלע בעשולדיגונגען וועגען מארטש'ן זענען פאל־שע.

די אויספארשונג איז פונדעסטוועגען ווייטער געפיהרט געווארען. ביז לסוף האט מען מארטש'ן א[ריבער]געפיהרט פון דער מאדרידער תפיסה אין [דער] תפיסה פון אלקאלא.

10 טעג פארן פראצעס איז מארטש פערשוואונדען געווארן

מען האט ארעסטירט דעם תפיסה־דירעקטאר, אבער מארטש'ן האט מען שוין נישט געקאנט [illegible]פען.

ס'זענען געקומען „בעסערע" צייטען. די ר[...] זענען געווארען חוצפה'דיגער. אזוי ווי ס'ו[...] יאהרנלאנג נישט פאסירט, האט זיך כואן מארטש אומגעקעהרט אין זיין פאלאץ, קיינער האט איהם נישט ארעסטירט. אין 1933 איז ער נאך אויסגע[...] בען געווארען אלס דעפוטאט אין פארלאמענט, האט פאר דעם בעצאהלט וויל האלבען 5 מ[יליאן] פעזעטאס.

דער פאקטישער פיהרער פון אויפשטאנד

איצט ווערט קלאר, אז נישט מאלא, נישט פ[ראנ]קא, נישט קאבאנעלאס זענען די פיהרער פון אויפשטאנד. זיי אלע זענען בלויז מאריאנעטקעס אין די הענט פון אלמעכטיגען מארטש. נאך אין מאי [האט] ער זיך גענומען טרייבען צום אויפשטאנד. דאן [האט] ער זיך פערבונדען מיט'ן גענ. פראנקא אין [...] פון דארטען איז ער אוועק קיין ליסאבאן, וואו [ער] האט זיך פערשטענדיגט מיט'ן גענ. סאן־כורכא. [ד]אך האט ער ליקווידירט זיינע געשעפטען אויפ'ן אינזעל מאיורקא און האט אכט טעג פאר'ן אויס־ברוך פון אויפשטאנד פערלאזען שפאניען (זיין [אייגע]נע הויט וויל ער נישט איינשטעלען אין קאמף) [און] זיך בעזעצט אין פראנצויזישען קוראָרט בי[אריץ] נישט ווייט פון דער גרעניץ.

איצט געפינט ער זיך אין פאריז און פון [דא] פיהרט ער אן מיט די אלע אפעראציעס אין [די] בלוטיגען שפאניען.

ריזיגע שלום־מאניפעסטאציע אין פאריז

אין אנ'אויסלענדישער צייטונג געפינען מיר פאלגענדע שילדערונג פון דער גרויסער שלום־מאַ־ניפעסטאציע, וואס איז פארגעקומען אין פאריז, אין פארק פון סאן קלו.

שוין אין די פריהמארגען־שעהן, זענען די גאַ־סען וואס פיהרען צום פארק געווען איבערפילט פון מענשען, וואס האבען געשטראמט צום פארק. ארום 3 א זייגער האט דער בילדונגס־מיניסטער זשאן זאי געעפענט דעם מיטינג. אונצעהליגע מאסען האבען אין א האלבען קרייז, וואס האט פערנומען דעם דורכמעסער פון א האלבען קילאמעטער, גע־לאגערט ארום דער טריבונע. עס איז שווער אנצו־געבען די ציפער פון די פערזאמעלטע, אבער ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז אזא ריזען־פערזאמלונג איז נאך אין פאריז נישט פארגעקומען. א ים פון מענשען, וועלכער איז געקומען שטורמיש אין בע־וועגונג, ווען די מאסע איז ארומגענומען געווארען מיט בעגייסטערונג.

אויף דעם פלאץ איז געווען אויסגעבויט א טרעפען־אלטאר, הויך ווי א הויז. אויף דעם דא־זיגען אלטאר איז די גאנצע צייט פארגעקומען א ענדלאזע פראצעסיע פון די דעלעגאציעס, וואס האבען פערביי דעפילירט. אלע טראנספאראנטען האבען אויפגעפאדערט צו שלום. דראמאטיש איז גע־ווארען געשוואוירען אויף שלום דורך די ארויפ־שטייגענדע און אראפנידערענדיגע גרופען פון די מוטערס פון די אלטע קאמבאטאנטען, פון דער יו־גענד און די קינדער. און דאך האט עס אויסגעזעהען ווי די גאנצע גיגאנטישע פערזאמלונג האט נאר געווארט אויף איין ווארט, וואס איז אבער נישט ארויסגעזאגט געווארען, און ווען עס וואלט יא געזאגט געווארען, וואלט עס ארויסגערופען עקס־פלאזיעס פון צושטימונג. „אעראפלאנען פאר שפא־ניען" דאס איז געווען דער רוף, וואס האט זיך כסדר געהערט.

ווען פרעמיער לעאן בלום איז אנגעקומען, איז ער געווארען בעגריסט מיט דעם „מארסעליעזע" און „אינטערנאציאנאל". ער האט גענומען א ווארט און גערעדט אלס מלוכה־מאן, וועלכער האט געפי־נען אנ'עכא ביים פאלק. ער האט גערעדט אלס פראנצויז, אלס בירגער פון א לאנד, וואס האט גע־געבען דער וועלט די אינטערנאציאנאלע מאראל און אינטערנאציאנאלען כבוד אלס זיטליכע בעגריפען. פראנקרייך וויל שלום, אבער דער שלום קען זיין נאר אנ'אלגעמיינער אדער עס וועט בכלל קיין שלום נישט זיין. דער ווילען צום שלום קען זיין נאר אנ'אינטערנאציאנאלער, אדער ער וועט בכלל נישט האבען קיין ווירקונג. עס איז פערהאן נאר א קאָ־לעקטיווע זיכערקייט, אדער עס איז בכלל נישט פער־האן קיין זיכערקייט. בלום האט זיך ענטשידען ארויסגעזאגט פאר'ן פעלקער־בונד. און נישט וועני־גער ענטשידען האט ער אויך בעטאנט די נויטווענ־דיגקייט צו דערפיהרען צו אנ'אלגעמיינער פראגרעסי־ווער ענטוואפענונג פון אייראפא, און אלס ערשטען שריט דערצו — האט בלום ערקלערט — דארפען די פעלקער נאכטאן דעם פראנצויזישן ביישפיל: צוצונעהמען ביי דער פריוואטער אינדוסטריע דאס רעכט צו פראדוצירען געוועהר.

אויך די איבעריגע רעדנער האבען גערעדט וועגען דער שרפה, וואס דראהט ארומצוכאפען איי־ראפא. דער ענגלענדער הענדערסאן האט בעצייכנעט דעם מאדערנעם קריג אלס אנ'ארגאניזאציע פון מארד אויף וויסענשאפטליכע יסודות. ער האט גע־וואונשען נצחון דער שפאנישער דעמא־קראטיע און האט אנגעוויזען אויף דעם קאנגרעס אין בריסעל, וואס א פארברייטונג צו איהם איז דער איצטיגער מיטינג אין סאן קלו. אין ב[ריסעל] וועלען זיין פערטרעטען 40 פעלקער. בעת ה[ענ]דערסאן האט דאס ערקלערט, זענען איבער די טרעפען פון אלטאר געטראגען געווארען די פ[אהנען] פון די דאזיגע 40 פעלקער.

אויפ'ן מיטינג איז אויך איינמאל דערמאהנט געווארען דייטשלאנד, אבער נישט דאס איינ[ציגע] מאל פון עמאנועל קאנט. פראנציס זשורדען [האט] ציטירט זיינע ווערטער וועגען אייביגען שלום [און] גערעכטיגקייט, וואס זיי אליין דארפען זיין [דער] מאסשטאב פון די בעציהונגען צווישען די פעלקער. שטארק זענען געפאלען אויך די ווערטער [פון] גרומבאך'ן, ווען ער האט ערקלערט, אז שפ[אניען] קעמפט נישט נאר פאר דער אייגענער דעמאקר[אטיע]. א שטורמישע בעגייסטערונג איז אויסגעבראכען ווען ער האט אויסגעדריקט די האפנונג אין [...] סעפטעמבער צו זעהען אין בריסעל אויך דעם [פאר]טרעטער פון דער שפאנישער דעמאקראטיע.

עס האבען נאך גערעדט א רייה רעדנער: דער פאכטאר יעזעקעל, זשואא, דער קאמוניסט [...] דוקלא, דער טשעך פראהאזקא און צום סוף איז דערהערט געווארען די שטימע פון א טויט[ער] שטימע פון אריסטיד בריאן. הונדערטער טויזענ[טער] האבען זיך אויפגעשטעלט און זיך צוגעהערט [מיט] ענטבלויזטע קעפ צו די נביאישע ווארענונגס־ווער[טער] פון דעם מענש, וועלכער האט געוואלט ברענגען [די] פעלקער דעם שלום פון דער דעמאקראטיע. [...] דיג, אז נאר פרייע פעלקער זענען אומשטאנד צו זיכערן דעם שלום.

באיקאטירן די קעניגליכע קאמיסיע פאדערן די אלגעמיינע ציוניס[טן]

ירושלים. (יט"א). אויף דער לעצטער זיצונג פון דעם לאנד־פערבאנד פון די אלגעמיינע ציוניסטען מיט דער בעטייליגונג פון 50 דעלעגאטען פון גאנצען לאנד, איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, וואס פאדערט אויף דעם ציוניסטישען אקציאנס־קאמיטעט, אז ער זאל נישט איינגעהן אויף קיין שום הנחות, ווייל יעדער שריט אויף צוריק, קען די ציוניסטישע אויפבוי־ארבייט פיהרען צום אפגרונד. אויב די רעגירונג זאל אפ[...] די אינוואנדערונג, אפילו צייטווייליג, זאל די [...] אגענץ זיך אפזאגען צו ערשיינען פאר דער קעניג[ליכער] קאמיסיע.

די ראָל־ע פון פּאַל־עסטינער ראַדיאָ אין די איצטיגע אומרוהיגע צייטען

דריי מאָל אַ טאָג טראָגט זיך אין לופט: האזינו לקול ירושלים. — ווי יודן האָרכען זיך צו צו דער ראַדיאָ. — פאַרוואָס די ראַדיאָ איז אַזוי וויכטיג

יעדען טאָג — דריי מאָל אַ טאָג — הערט זיך דער אָנזאָג. אין דער פּאַלעסטינער ראַדיאָ, און מענשען שטעלען אָן די אויערען צו הערען, וואָס מען וועט זיי דערצעהלען.

דאָס אַנאָנסירט מען די נייעס פון טאָג.

אַ ריכטיגער מלחמה־ביולעטין !...

צוויי אַ זייגער בייטאָג, פינף אַ זייגער נאָכמיטאָג און ניין אַ זייגער אָוונד טראָגט מען דעם דאָזיגען מלחמה־ביולעטין אונטער דעם פּאַלעסטינער עולם אויף דער ראַדיאָ. פריהער אויף ענגליש, דערנאָך אויף אַראַביש און צום סוף אויף העברעאיש:

— האזינו לקול ירושלים !...

מענשען ווייסען שוין בעצייטענס די שעה'ן, שטעלען זיי אָן זייערע ראַדיאָס און שפּיצען אָן די אויערען מיט'ן גרעסטען אינטערעס, כדי חס ושלום קיין שום איינצעלהייט נישט דורכצולאָזען. מיט צעהן מינוט פריהער זיצט מען שוין ביים ראַדיאָ, כדי צו זיין זיכער נישט צו פערשפּעטיגען דעם סך־הכל פון די פּאַסירונגען פונ'ם טאָג איבער'ן לאַנד.

דעם „אָפיציעלען קאָמוניקאַט"!..

נישט אַלע גלויבען דעם אינהאַלט פון דעם דאָזיגען אָפיציעלען קאָמוניקאַט. פון דערפאַהרונג ווייסט מען, אַז ער דערזאָגט נישט דעם גאַנצען אמת; אַז ער פערדרעהט אָפט די אמת'ע פאַקטען; אַז ער שמוגעלט אַריין פּאָליטיק און פּראָפּאַגאַנדע אין די הוילע פּאַסירונגען; אַז ער גיט נישט איבער דאָס ריכטיגע בילד.

פונדעסטוועגען, קומט די שעה פון „אָפיציעלען קאָמוניקאַט", אַזוי ווערט גאַנץ פּאַלעסטינע ראַדיאָ־הונגעריג. אַלע רייסען זיך דאַן צו הערען ראַדיאָ.

יענע וואָס האָבען נישט קיין אייגענע ראַדיאָ, פערזאַמלען זיך ביי פריינד וואָס זענען יאָ גליקליך צו האָבען אַ ראַדיאָ; יענע, וואָס האָבען נישט אַזוינע פריינד, פערזאַמלען זיך פשוט אין דרויסען, אין פראָנט פון אַ ראַדיאָ־געשעפט, און הערען.

אין די שעה'ן פון צוויי בייטאָג און פון פינף נאָכמיטאָג שטעהען מחנות מענשען אין פראָנט פון די ראַדיאָ־געשעפטען. אַלע שטופּען זיך צו זיין וואָס נעהנטער און צו הערען וואָס־בעסער. אַלטע יודען, יונגע מיידלעך, סוחרים פון די אַרומיגע געשעפטען. דאַמען וואָס געהען אין גאַס איינקויפען אַנ׳עולם, וואָס אויב ער פערשטעהט נישט קיין ענגליש, פערשטעהט ער העברעאיש, און אויב ער פערשטעהט נישט קיין העברעאיש, פערשטעהט ער ענגליש.

די צעהן מינוט נייעס דורך דער ראַדיאָ זעצען אַריבער, צוגעהט זיך דער עולם פון וואַנען ער איז געקומען. דער אַנדערער טייל פון דעם ראַדיאָ־פּראָגראַם אינטערעסירט איהם נישט. נישט איהם, נישט אַפילו יענע וואָס זיצען זיך געמיטליך ביי זייערע ראַדיאָס אין זייערע היימען.

דער עיקר איז דער „אָפיציעלער קאָמוניקאַט"!..

שלעכט איז בלויז ניין אַ זייגער אָוונד: נישט אַלע קאָנען אין דער דאָזיגער שעה זיין אין גאַס. נאָך זיבען אַ זייגער פאַרנאַכט טאָר מען אין ירושלים אין גאַס זיך נישט ווייזען.

די ראַדיאָ־נייעס פון ניין אַ זייגער אָוונד קאָנען דערפאַר געהערט ווערען בלויז דורך יענע וואָס האָבען ראַדיאָס ביי זיך אין דער היים; בלויז דורך יענע וואָס דאַרפען אין גאַס נישט אַרויסגעהן. בלויז דורך יחידי סגולה!..

* * *

— האזינו לקול ירושלים!..

ביז מיט אַ קורצער צייט צוריק פלעגט דער העברעאישער אַנאָנסירער אין דער ראַדיאָ נוצען דאָס וואָרט „ארץ־ישראל". איצט האָט מען דאָס וואָרט „ארץ־ישראל" פערביטען אויף דעם וואָרט „ירושלים". די אַראַבער האָבען פּראָטעסטירט. דאָס וואָרט ארץ־ישראל ווילען זיי נישט הערען. איבערהויפּט נאָך אויף דער ראַדיאָ — אויף דער

אַ בריף פון ירושלים

פון ב. סמאָליאַר

ראַדיאָ וואָס געהט אין דער גאַנצער וועלט.

די אַראַבער האָבען פּראָטעסטירט, איז דאָס וואָרט „ארץ־ישראל" פערשוואונדען געוואָרען. אַנשטאָט „ארץ־ישראל" איז געוואָרען „ירושלים".

— האזינו לקול ירושלים !..

יודען הערען דעם העברעאישען אַנאָנסירער און האָבען פון איהם גרויס הנאה. אַ בחור וואָס האָט פערלאָזט דייטשלאַנד ערשט מיט צוויי יאָהר צוריק, איז ער פיל בעסער, פיל אָנגענעמער, פיל וועלטליכער אויף דער ראַדיאָ, ווי דער ענגלישער אַנאָנסירער, ווי דער אַראַבישער.

ער אַנאָנסירט און מען פיהלט פון זיין שטימע, אַז ער האָט הנאה דערפון וואָס ער צוטראָגט דאָס העברעאישע וואָרט אין דער לופטען איבער לענדער און ימים. אַ האַרציגע ליבשאַפט און נאָהענטקייט טראָגט זיך פון זיין שטימע, אַפילו ווען ער לייענט די טרוקענע, אָפיציעלע טרויעריגע נייעס פון דעם אָפיציעלען קאָמוניקאַט.

— שלום לכם !.. שבת שלום לכם !!

ערשט מיט קאַרגע דריי יאָהר צוריק איז ער, דער זעלביגער אַנאָנסירער — אליעזר לובראַני — געווען אָנגעשטעלט אויף דער דייטשער ראַדיאָ אין בערלין. צוזאַמען זענען מיר געזעסען אין בערלין אין אַ קליינעם רוסישען רעסטאָראַן. דאָרט האָט ער מיר דערצעהלט וועגען זיינע צרות און וועגען זיינע פּלענער זיך אַריבערצוקלייבען קיין פּאַלעסטינע.

פּאַלעסטינע האָט נאָך דאַן קיין ראַדיאָ־סטאַציע נישט געהאַט. מען האָט אָבער געוואוסט, אַז אַזאַ סטאַציע וועט געבויט ווערען, אַז פּאַלעסטינע וועט האָבען אַ ראַדיאָ־סטאַציע, איז גאָר נישט געווען קיין צווייפעל, אַז ער וועט דאָרט לייכט אויפגענומען ווערען אַלס דער העברעאישער אַנאָנסירער.

נישט ער און נישט די ראַדיאָ־סטאַציע האָבען איצט חרטה אויפ'ן שידוך. קיין בעסערע אַרבייט האָט ער זיך קיינמאָל נישט געקאָנט ווינשען, און די ראַדיאָ־סטאַציע — זי האָט זיך זיכער נישט געקאָנט ווינשען קיין בעסערען און געניטערען אַנאַנסירער.

די יודען אין פּאַלעסטינע זענען אַ זעהר קריטיש־געשטימטער עולם. זיי זוכען חסרונות אַפילו דאָרט וואו מען דאַרף נישט. מיט דעם יודישען אַנאַנסירער אויף דער ראַדיאָ זענען אָבער אַלע צופרידען. אַלע ביז איינעם.

די שטורמישע טעג אין פּאַלעסטינע וועלען אָבער וועט נישט זיין קיין „אָפיציעלער קאָמוניקאַט", וועט אויך נישט זיין אַזאַ גרויסער אינטערעס צו ראַדיאָ אין פּאַלעסטינע.

צו ראַדיאָ נישט, אָבער צום העברעאישען אַנאַנסירער יאָ. דער גאַנצער העברעאישער ראַדיאָ־פּראָגראַם איז מאַנכעס מאָל באַנאַל און זעהר־זעהר נישט אינטערעסאַנט. אינטערעסאַנט און ליב איז אָבער צו הערען די דערעפנונג פון דעם פּראָגראַם; די בעגריסונג אין אַ טיפער וואַרימער שטימע:

— האזינו לקול ירושלים !.. שלום לכם !!..

* * *

— האזינו לקול ירושלים !..

נישט אַלעמאָל אַרבייט די ראַדיאָ אין פּאַלעסטינע אין אָרדנונג אין די איצטיגע טעג פון אומרוה. פּאַסירט אָפט, אַז די אַראַבישע טעראָריסטען רייסען אויך איבער די פערבינדונגען פון דער ראַדיאָ־סטאַציע.

אין אַזעלכע פאַלען ווערט פּאַלעסטינע איזאָלירט פון דער גאַנצער וועלט. געוועהנליך ווערט די ראַדיאָ געשעדיגט דאַן, ווען מען שניידט אויך איבער דעם טעלעפאָן און דעם טעלעגראַף. פּאַלעסטינע איז דאַן אָפּגעריסען פון דער וועלט פאַר לאַנגע־לאַנגע שעה'ן.

אין די דאָזיגע שעה'ן, ווען אַלע דראָטען צווישען פּאַלעסטינע און דער אויסערליכער וועלט זענען איבערגעשניטען, — אין די דאָזיגע שעה'ן ציטערט מען אין פּאַלעסטינע פאַר אַלע מעגליכע און אומעגליכע פּאַסירונגען. אין אַזעלכע שעה'ן קאָנען פאָרקומען אויפשטאַנדען און שחיטות, און די וועלט זאָל נישט וויסען וועגען זיי מאַנכעס מאָל איבער א מעת־לעת.

געוועהנליך ווערען די דראָטען איבערגעשניטען דורך די אַראַבער אין אָוונד, און געוועהנליך אויך אין אַזעלכע פלעצער וואוהין עס איז שווער צוצו־קומען אין דער פינסטערניש פון דער נאַכט. דער טעלעפאָן און דער טעלעגראַף אין פּאַלעסטינע בלייבען דאַן פּאַראַליזירט ביז איינדערפריה, ביז מיליטערישע אינזשעניערען קאָנען די שאָדענס פערריכטען.

אין די דאָזיגע נעכט, ווען טעלעפאָן און טעלעגראַף פונקציאָנירען נישט אין פּאַלעסטינע, איז די פּאַלעסטינער ראַדיאָ־סטאַציע די איינציגע הילף פאַר דער פּאַלעסטינער רעגירונג. פון דאָרט, פון דער דאָזיגער סטאַציע, האַלט די רעגירונג אָן איהרע פערבינדונגען מיט קאַהיראָ, און פון קאַהיראָ געהט עס שוין ווייטער.

ווערען אָבער די פערבינדונגען מיט דער ראַדיאָ־סטאַציע אויך געשטערט, דאַן איז עס פאַר דער פּאַלעסטינער רעגירונג פונקט אַזוי שווער צו קריגען די אויסערליכע וועלט, ווי דאָס איז שווער פאַר אַ פּריוואַטען מענשען. דער איינציגער אויס־וועג איז דאַן די גרויסע ענגלישע קריגס־שיף וואָס איז פעראַנקערט אין חיפה. פון דאָרט, פון דער דאָזיגער שיף, ווערען געשיקט קורצע מיליטערישע ידיעות דורך דער שיף־ראַדיאָ און פון דאָרט ווערט אָנגעהאַלטען דער קאָנטאַקט, ביז דער טעלעגראַף, דער טעלעפאָן און די ראַדיאָ־סטאַציע ווערען געבראַכט אין אָרדנונג.

אָבער פאַר די צוויי מאָנאַטען פון אומרוה אין פּאַלעסטינע איז די ראַדיאָ־סטאַציע געשעדיגט געוואָרען נישט מעהר ווי צוויי מאָל. מיטלען זענען אָנגענומען געוואָרען אָפּצוהיטען די ראַדיאָ־סטאַציע פונקט ווי די מיטלען וואָס זענען אָנגענומען געוואָרען צו היטען די ענגלישע אַעראָפּלאַנען.

ווען די יודען פון פּאַלעסטינע הערען דעם ראַדיאָ־פּראָגראַם, ווייסען זיי נישט, אַז אויסער קאָנצערטען און אָפיציעלע נאַכריכטען, ווערט די פּאַלעסטינע ראַדיאָ־סטאַציע בענוצט אויך פאַר אַנדערע צוועקען, פאַר צוועקען מיליטערישע און פאַר צוועקען פון ציווילע רעגירונגס־סודות.

אָבער וועגען די דאָזיגע צוועקען — וועגען זיי זאָרגט זיך די פּאַלעסטינער בעפעלקערונג זעהר ווייניג. די פּאַלעסטינער בעפעלקערונג איז שטאָלץ מיט איהר ראַדיאָ און נאָך מעהר — מיט איהר העברעאישען אַנאָנסירער.

— האזינו לקול ירושלים !.. — וואו נאָך קאָנט איהר הערען אַזאַ איינלאַדונג אויף אַ האַרציגען. זאַפטיגען, אַפּעלירענדיגען העברעאיש ?...

גוטע נייעס, שלעכטע נייעס, שטורמישע צייטען, רוהיגע צייטען — די יודען אין פּאַלעסטינע האָפען אויף בעסערע צייטען — צייטען, ווען מען וועט קאָנען זיצען רוהיג ביי דער ראַדיאָ און הערען לאָנדאָן און הערען פּאַריז, און הערען וואַרשע, און הערען מאָסקווע.

און די דאָזיגע רוהיגע צייטען וועלען דאָך סוף כל סוף מוזען קומען !!..

מ'געדענקט שאַפען א קינסטליכע לבנה

פון וועלכער מען וועט מאַכען א פליה צו דער אמת'ער לבנה

די וויסענשאַפט האָט פעסטגעשטעלט, אַז פליהען צו דער לבנה קאָן מען נישט, דאַגעגען קאָן מען פאָר־לען צו דער לבנה.

פאַרוואָס פאָלען יאָ און פליהען נישט? דער שכל דערפון איז א פשוט'ער, די ערד, די לבנה, און יעדער הימלישער קערפער האָט דעם כוח פון גראַ־וויטאַציע, פון צוציהען זאַכען. דערפאַר קאָן קיין זאַך נישט פליהען העכער און דער לופטען נאָר עס פאָלט אַרונטער (עס ווערט צוגעצויגען) צו דער ערד.

אום זיך אַריבערצופּעקלען פון דער ערד צו דער לבנה דאַרף מען דורכמאַכען „בלויז" דריי זאַ־כען:

ערשטענס, מען דאַרף א קראַפט צו בעפרייען זיך פון דער צוציהונגס - קראַפט פון דער ערד. מיט אַזאַ כוח וועט מען זיך קאָנען אויפהויבען א פאַר הונדערט מייל ביז צום פלאַץ, וואו עס איז מעהר קיין שום לופט נישטאָ און צו דער ערד קאָן מען שוין נישט אַרונטערפאַלען.

צווייטענס, דאַרף מען זיך קאָנען אַריינכאַפּען אין דער ריכטונג פון דער לבנה.

דריטענס, ווען מען קומט שוין צו דעם פלאַץ, וואו די לבנה האָט איהר צוציהונגס־קראַפט, וועט מען אָהן שום ווייטערדיגער אַרבייט אַרונטערפאַלען צו דער לבנה. מען דאַרף בלויז זיך היטען מען זאָל לאַנדען בשלום.

דורכצופיהרן די דריי אויפגאַבן איז אַזאַ שווע־רע זאַך, אַז פיל וויסענשאַפטליער גלויבען, דאָס דער בעסטער פּלאַן איז: פריהער צו שאַפען אַנ'איי־גענע לבנה אַרום דער ערד, און פון דאָרט אַלס א סטאַנציע זיך לאָזען ווייטער אין וועג אַריין!

די נייע לבנה, די סטאַנציע, זאָגען זיי, דאַרף זיין ביז זעקס הונדערט מייל הויך — 238 טויזענד מייל פון דער אמת'ע לבנה, וואָס דרעהט זיך אַרום דער ערד איינמאָל אין א חודש.

די נייע לבנה וועט זיין א גאַנץ קליינע, וועט ענטהאַלטען בלויז די וויכטיגסטע וויסענשאַפטליכע אַפּאַראַטען און עטליכע טויזענד מענשען, און וועט זיך אַרומדרעהען אַרום דער ערד איינמאָל אין יעדע צוויי שעה.

דאָס איז נישט גלאַט א ווילדער פּלאַן, נאָר א זאַך, וואָס איז שוין גוט דורכגעטראַכט געוואָרען. אַנ'איינענע לבנה עטליכע הונדערט מייל פון דער ערד, ווערט ערקלערט, וועט זיין אַנ'ערשטקלאַסיגער פּלאַץ צו קענען בויען וואָס מען וויל. די צוציהונגס־קראַפט וועט זיין בלויז שוואַך גענוג, אַז די לבנה זאָל זיך דרעהען אַרום דער ערד אָבער אַרונטער־פאַלען צו דער ערד, אָדער צו אַנ'אַנדער הימלישען קערפער וועט זי נישט. קיין שטערונגען פון ווינט, פון פעפּליצונג, פון אַנדערע ערדישע צרות וועלן דאָרט נישט זיין. יעדער מענש וועט דאָרט קאָנען אויפהויבען א צעהן טאָניגע משא, וואָרום די משא וועט מערנישט וועגען (די וואָג פון א זאַך איז דאָך געווענדעט אין דער צוציהונגס־קראַפט פון דער ערד, און אָהן צוציהונגס־קראַפט איז נישטאָ קיין וואָג), אויב מען וועט נאָך געפינען א מיטעל צו בעוואָרענען די מענשען דאָרט מיט קינסטליכע לופט און שפּייז, וועלען זיי קענען דאָרט אויפבויען א וועלט, וואָס אויף דער ערד וואָלט עס אומעגליך געווען.

צו שאַפען די נייע לבנה איז אויך נישט קיין שפּילעכעל. ביליאָנען דאָלאַרען וועלען מוזען אויס־געגעבען ווערען אויף דעם און הונדערטער העלדען וועלן אודאי אומקומען אין דיזער גרייסער אונטער־נעמונג, אין העלדען וועט קיין דוחק נישט זיין. פאַר־האַן טויזענדער און טויזענדער מענשען, וואָס זענען גרייט מקריב צו זיין זייער לעבען פאַר א גרויסען וויסענשאַפטליכען צוועק. דאָס געלד אָבער — דאָס איז אַנ'אַנדער זאַך. אַזוי ווי דערווייל איז דער גע־דאַנק פון א נייער לבנה נישט פערבונדען מיט קיין פּראָפיטען — און מען ווייס נאָך נישט אויף ווי ווייט ערפאָלגרייך דאָס וועט זיין — איז א פראַגע צי מען וועט אונטער דער איצטיגער סיסטעם קענען שאַפען גענוג געלד דורכצופיהרען אַזאַ געוואַלדיגען פּראָיעקט.

דאָס לעבען אין ארץ־ישראל

ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור

א דרוק צו פערענדיגען דעם שטרייק אין יפו פאַר דעם אַראַנזשען סעזאָן.

ירושלים. (יט"א). די אַראַנזשען סוחרים אין יפו איבען אויס א שטאַרקען דרוק אַז דער שטרייק זאָל פער־ענדיגט ווערען פאַרן אָנהויב פון עקספּאָרט סעזאָן פון די אַראַנזשען, טאָמער אָבער — ערקלערן די אַראַבישע סוחרים — וועלען געוויסע פאַקטאָרען צווינגען פאָרטצוזע־צען דעם שטרייק, דאַן וועט קומען א קאַטאַסטראָפע נישט נאָר אין דעם ווירטשאַפטליכען לעבען אין יפו, נאָר פון גאַנצען לאַנד.

יעדען טאָג ווערען געמאַכט פּרובען מצד די אַראַבישע סוחרים צו עפענען זייערע געשעפטען, אָבער ווי נאָר עפּי־צער זיל עפענען זיין געוועלב, בעווייזען זיך גלייך די „שאַבאַב" און דערלאָזען נישט דערצו.

די געדריקטע שטימונג צווישען די אַראַבער אין יפו איז אויך א פועל יוצא דערפון וואָס אין דער שטרייק־קאַסע איז פּוסט און זייט עטליכע טעג צאָהלט מען נישט אויס קיין אונטערשטיצונגען.

צום ערשטען מאָל זינט עס זענען אויסגעבראָכען די אונרוהען האָבען זיך בעוויזען אין תל־אביב אַראַבישע טרעגער וועלכע האָבען געבעטען אַרבייט..

אין גאַנץ יפו זענען בעדייטענד פערשטאַרקט געוואָרען די מיליטער וואַכען, וועלכע פיהרען דורך רעוויזיעס.

„איראַק פּעטראָלעאום קאָמפּאַני" בעקומט אַ נאַפט - קאָנצעסיע אין סאַאודיע.

ירושלים. (יט"א). די ירושלימער „פּאַלעסטין פּאָסט" טיילט מיט אַז דער קעניג איבן סאוד האָט מסכים געווען צו געבען דער „איראַק פּעטראָלעאום קאָמפּאַני" א קאָנצעסיע צו זוכען און עקספּלואַטירען נאַפט־קוואַלען ביים ברעג פון רויטען ים (ים סוף) אין העדזשאַס און אסיר אין דער ברייט פון הונדערט קילאָמעטער. די גע־אָלאָגישע סטרוקטור פון דעם שטח ווייזט, אַז דאָרט גע־פינט זיך נאַפט, פאַר דער דאָזיגער קאָנצעסיע האָט זיך די „איראַק פּעטראָלעאום קאָמפּאַני" פערפליכטעט צו צאָה־לען געוויסען סומען איבן סאוד'ען.

מיט עטליכע יאָהר צוריק האָט שוין איבן סאוד גע־געבען איין קאָנצעסיע אויף נאַפט אַנ'אַמעריקאַנער געזעל־שאַפט, וועלכע עקספּלואַטירט די נאַפט־קוואַלען, וואָס גע־פינען זיך אויפן מזרח־טייל פון זיין מלוכה. די דאָזיגע געזעלשאַפט פיהרט שוין אַרויס גרויסע קוואַנטומס נאַפט. צו דער זעלבער געזעלשאַפט געהערען אויך די נאַפט־קוואַ־לען וואָס געפינען זיך אויף די באַחריין־אינזלען אין דעם פערסישען ים־אויגוס.

קאָלעקטיווע שטראָף אויף בית־לחם.

ירושלים. (יט"א.) דער דיסטריקט - קאָמיסאַר פון בית - לחם האָט געמאָלדען די מוכטאַרען פון בית לחם א קאָלעקטיווע שטראָף אין דער הויך פון 88 פונט פאַר איבער רייסען די טעלעפאָן ליניע, וואָס ציהט זיך דורך בית־לחם.

די מוכטאַרען האָבען געענטפערט, אַז בית־לחם וועט די שטראָף נישט איינצאָהלען ווייל זיי זענען נישט פעראַנט־וואָרטליך פאַר דעם, וואָס עס איז געשעהן. די מאַכט דראָהט איינצומאַנען די שטראָף מיט צוואַנג.

נאַצים האָבען מורא פאַר אַנ'אינטער־נאַציאָנאַלען ראַסען - קאָנגרעס

פּראַג, (יט"א). דער אָרגאַן פון „ראַסען פּאָליטישען אַמט" אין נאַצי דייטשלאַנד „נייעס פאָלק" ווייזט אַרויס געוויסע נערוועזיטעט אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם פּלאַן וואָס זאָל ווערען בעהאַנדעלט אין געוויסע וויסענשאַפט־ליכע קרייזען וועגען אונטערזוכען אויף אַנ'אָביעקטיווען וויסענשאַפטליכען אופן דורך אַנ'אינטערנאַציאָנאַלע אַנ־קעטע דאָס ראַסען פּראָבלעם, כדי צו דעמאַסקירען די פאַלש־קייט פון די נאַציסטישע ראַסען טעאָריעס. דאָס „נייע פאָלק" שרייבט נאַטירליך צו די דאָזיגע איניציאַטיווע דעם „יודענטום און פּאָליטישען סאָליציזם", בעטאָנענדיג בעזונדערס די ראָל פון דר. צאָלשאַן, אין דער געפּלאַנטער אַנקעטע זאָלען זיך בעטייליגען די גרעסטע אויטאָריטע־טען פון די פיהרענדע אוניווערזיטעטען, אַקאַדעמיעס און קולטור־קרייזען.

מיט א צייט צוריק האָט דער לאָנדאָנער „טיימס" זיך אַרויסגעזאָגט פאַר צונויפרופען א קאָנגרעס געווידמעט דעם ראַסען־פּראָבלעם מיטן מאָטיוו אַז דער בעגריף „ראַסע" ווערט אויסגענוצט אויף א פּסידאָ וויסענשאַפטליכען אופן

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווא 28, טעל. 201-93
ספּעציאַליסט
פאַר מענער - שוואַכע - בעהאַנדלונג
עקספּערטעל בעראַטונגען פון פּסיכאָ - אַנאַליזע
נעמט אָן פון 8—11 פון 5—8 אָוונט.
זונטאָג און חגאות פון 9—12.

פאר א נאציאנאלער פאליטיק אין די קהלות

די מאכט האט בעשטימט דעם טערמין פון די וואהלען צו די קהלות אויפן שטח פון דער גאנצער רעפובליק אויף דעם 30. אויגוסט און 6 סעפטעמבער ה.י. די פינף פאכיגע וואהל ארדינאציע און די מעגליכקייט ארויסצושטעלען קאנדידאטען דורך די אייגענע וועהלער (וואס פאר א שרעקליכער „אנאכראניזם" אין דער תקופה פון „סאנירען" פארלאמענטאריזם!) — ליפעדען דער יודישער בעפעלקערונג די געלעגענהייט ארויסצוזאגען זיך וועגען דער ריכטונג, אין וועלכער עס דארף געהן די טעטיגקייט פון די קהלות אין קומענדיגען פינף-יאהר.

דאס איז טאקע די פארמולע און דירעקטע בעדייטונג פון די פארשטעהענדע קהלה-וואהלען. עס וועט ביי די דאזיגע וואהלען דעמאנסטרירט ווערען כלפי פנים און כלפי חוץ דער פאליטישער פרצוף, די פאדערונגען און שטרעבונגען פון דער יודישער געזעלשאפט אויף אלע געביטען פון אונזער לעבען אין דער מלוכה. אין די אומשטענדן, וועלכע זענען ענטשטאנען מיט בעציהונגען אין לאנד, וועט עס יעצט זיין פאר די יודישע מאסען א זעלטענע געלעגענהייט פון יעהר וויכטיגער בעדייטונג. דעסטא מעהר אויפן מאפען פון דער ווירטשאפטליכער פאליטישער און רעכטליכער לאגע, אין וועלכער עס געפינען זיך אונזערע מאסען ביים יעצטיגען מאמענט.

די יודישע קהלה אין פוילען האט איהר געשיכטע, איהר טראדיציע און פראבלעמאטיק. עס גרייכט צו די ערשטע אנהויבען פון דער געשיכטע פונם פוילישען יודענטום. דער הויךפונקט איז דערגרייכט געווארען אין דער תקופה פון פונאנדער-בוי פון דער ברייט - פערצווייגטער יודישער אויטאנאמיע, וועמענס העכסטער ארגאן עס איז געווען דער „ועד ארבע הארצות" אדער דער „יודישער סיים".

א נאציאנאלע אויטאנאמיע, אנערקענט דורך דער מלוכה מיט אייגענע געזעצגעברישע און אויספיהרענדע ארגאנען, וואס דיספאנירט מיט דורך איהר ארויפגעלייגטע שטייערען — אט דאס איז די שענסטע טראדיציע פון דער יודישע קהלות. דער דאזיגער פאסטולאט איז אויך פאנג פון מעגליכקייטען, וואס ציהט זיך פון דער רייכער היסטארישער טראדיציע ביז דער בידנער ווירקליכקייט אין דער געגענווארט — דאס איז די פראבלעמאטיק פון דער קהלה.

דעם מקור פאר דער דאזיגער פראבלעמאטיק בילדען די נויטען און די שטרעבונגען פון די יודישע מאסן. זי דרייט זיך ארום אייניגע פרינציפעלע אנשויאונגען איבער דעם כאראקטער און אויפגאבן פון דער קהלה. צי א אויסשליסליך רעליגיעזע קהלה, אדער א אויסשליסליך וועלטליכע? צי א קהלה וואס ערפילט אויסשליסליך די בעדערפענישען פון דת, אדער א קהלה וואס שטעלט פאר זיך ברייט - פערשטאנענע ערציהעריש - קולטורעלע אויפגאבען? צי א קהלה, וואס איז בעגרעניצט דורך א רעליגיעזען- אדער בעזיץ-צענזוס, צי גאר א אלגעמיינע און דעמאקראטישע קהלה? צי א קהלה וואס פיהלט זיך אונטערגעארדענט ביי אלץ די אדמיניסטראטיווע מאכט - ארגאנען — צי אפשר א אויטאנאמע קהלה?

אויף די דאזיגע פראגען האט דער ציוניזם געענטפערט מיטן ארויסשטעלען דעם פאסטולאט פון א נאציאנאלער פאליטיק אין די יודישע קהלות. דער דאזיגער פאסטולאט איז אויך די הויפט- לאזונג פון די פוילישע ציוניסטען ביי די יעצטיגע וואהלען, וואס עס האט בעקומען זיין אויסדרוק אין דער רעזאלוציע פון דער לעצטען זיצונג פון דער פארטיי-ראט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוילען.

אין הסכם מיט דער לאזונג פון א נאציאנאלער פאליטיק אין די קהלות, האלטען מיר, אז די נאציאנאלע יודישע קהלה דארף בעפרידיגען אלע ספעציפישע בעדערפענישן פון אונזער געזעלשאפט וועלכע די מלוכה קאן נישט, דארף נישט אדער וויל נישט ערפילען. די דאזיגע נויטען נעהמען ארום די געביטען פון רעליגיע, ערציהונג און קולטור און סאציאלע שוץ. אלס א נאציאנאלע קהלה טאר די לעצטע נישט דינען די אינטערעסען פון בלויז איין גרופע אין דער יודישער געזעלשאפט. דערפאר טאקע ווארפען מיר אפ יעדע אויסשליסליכקייט: רעליגיעזע, פרייהייטלעכע אדער פון א קלאס. אלס מסקנה דערפון — דארף די קהלה, פאר וועלכע עס קעמפען די ציוניסטען, זיין א אלגעמיינע, דעמאקראטישע און אויטאנאמע קהלה.

אונטער דער לאזונג פון ערא בערען די קהלה פאר אזא נאציאנאלער פאליטיק — געהט צו די וואהלען די ציוניסטישע ארגאניזאציע אין פוילען.

די וואהלען צו די קהלות קומען פאר ביי א בדרך-כלל דעמאקראטישער וואהל - ארדינאציע, כאטש מיט וויכטיגע און פרינציפיעלע בלויזען (דער בעריהמטער „פאראגראף 20", נישט אנערקענונג פון וואהל - רעכט פאר פרויען א.א.) אזוי ארום זענען די יעצטיגע וואהלען צו די קהלות גלייכצייטיג זייט א יאהר די ערשטע געלעגענהייט פאר די יודישע מאסען א-

[illegible] רוימצוזאגען זיך וועגען אין דער מלוכה און וועגען די ריכטליניען פון דער יודישער פאליטיק אין די היינטיגע בעדינגונגען.

דאס, וואס האבען די יודישע מאסען נישט געקענט ברענגען צום אויסדרוק פאזיטיוו אין אויגוסט און סעפטעמבער פון פערגאנגענעם יאהר [illegible]

[illegible]

ל. האלפערן

די „בית-עולם-וואנדערין"

בעריהמטע דייטשע אקטריסע פאהרט ארום זוכען די מצבה פון איהר יודישער באבע

(א בריף פון וויען)

די טראגעדיעס פון די אומגליקליכע אינצעלנע מענשען, וועמענס טראגישער שיקזאל עס האט זיי אריינגעשלידערט צווישען די רעדער פון היטלערס ראסען - האס מאשין און זענען פארבראכען צומאהלען געווארען, ווערען בלויז נאך אמאל, דורך א צופאל, בעקאנט אין דער עפענטליכקייט.

— איהר זעהט אט די דאזיגע ארימע, פערחושך'טע פרוי? עס איז נישט קיין אנדערע, ווי די בעריהמטע דייטשע אקטריסע פון מאקס ריינהארטס געוועזענעם קונסט - טעאטער. עמאוס, אזוי מאכט צו מיר מיינער א בעקאנטער, א דייטשער עמיגראנט, מיט וועלכען איך האב זיך בעגעגענט אין א קליינע וויענער קאפע, וואו עס קומען זיך צונויף די פעראומגליקטע היטלער - קרבנות, די דייטשע עמיגראנטען, אנגעוויזענדיג מיר מיט בליק אויף א יונגער, זעהר ארים-נישקלידעטער פרוי מיט א פערדאומעטע פנים און פערלאשענע אויגען, וועלכע זיצט אין א ווינקעל ביי א טישעל.

— זי איז דען א יודישע? — פרעג איך ערשטוינט, בעטראכטענדיג די פרוי מיט דעם בעקאנטען טעאטער - נאמען.

— ניין, זי איז נישט קיין יודישע, זי איז א קריסטין, נאר אין איהר משפחה האט זיך אמאל געפונען א יודישע עלטער-באבע און איצטער, שוין באלד צוויי יאהר צייט, אז זי פאהרט ארום איבער פערשידענע שטעט און זי זוכט דעם קבר פון דער יודישער עלטער-באבע אויף אלטע יודישע בית-עולמ'ס.

די „בית-עולם וואנדערין", רופט מען זי אין אונזערע קרייזען, ערקלערט מיר מיין בעקאנטער.

— צי וואס פרובירט זי עפעס אויסצוגעפינען דעם קבר פון איהר יודישער עלטער-באבע?

עס האנדעלט זיך וועגען א גוט-פראצעס מיט איהר מאן, א דייטשער אפיציר און אריסטאקראט, דיטמייסטער פאן ש., אז איהר ווילט, וועל איך אייך מיט איהר בעקאנט מאכען, אפשר וועט זי אייך אליין דערציילען איהר מאדנע געשיכטע, זאגט מיר מיין בעקאנטער.

ער האט מיך פאר איהר פארגעשטעלט. זי איז געווען זעהר פריינדליך, און איך האב זיך דערוואוסט, די נישט געוועהנליכע טראגישע געשיכטע פון דער מאדנער „בית-עולם וואנדערין".

אין איהרע פיינע פנים - שטריכען דערקענט מען באלד די שנעל-פערבליהטע שעהנהייט. נאך מיט יואמערע פינף יאהר צוריק, איז זי געווען א העכסט - אנערקענטע ביהנען - קינסטלערין, א ליבלינג פון די בעסטע דייטשע קונסט - טעאטערס. זי רעדט מיט אן אנגענעהמען בעשיידענעם און אביסעל פערפיטערטען שמייכעל פון א ליידענדער פרוי און קינסטלערין, וועלכע האט אמאל געזעהן בעסערע צייטען.

זי בעמיהט זיך פערבעהאלטען, צורעכט מאכען, איהר פערשעמטע פנים. אבער פון די פערלאשענע, נאך אלץ שעהנע, שמאלע מאנדעל-בראנע אויגען, קוקט ארויס א פערהארטעוועטע טרויער פון שווערע איבערגעשטאנענע ליידען, בזיונות און ערנידעריגונגען. א טרויעריגער בליק, וואס ערמאנט שוין באלד מיט עפעס א מין וואהנזין...

א בליכע, א שווארץ - געקליידעטע, וואנדערט זי איבער די אלטע יודישע בית-עולמ'ס פון פערשידענע שטעט און לענדער, און זי זוכט דעם קבר פון אן עלטער-באבע....

— ווי אין א קלאסישער טראגעדיע פון שעקספיר... ניכט וואהר? מאכט זי מיט איהר פערביטערטען, אנגענומען שמייכעל.

זי שטאמט אפ פון אן אנגעזעהענער קריסטליכער פאמיליע פון דייטשע געלערנטע און קינסטלער. איהר פאטער איז געווען א פראפעסאר פון פילאזאפיע און א בעוואוסטער היסטאריקער. ער האט געהאט דעם הויכען טיטל „געהיימראט". איהר ברודער איז געווען א מוזיקער און אפערע דיריגענט און א צווייטער ברודער איז געווען א דירעקטאר פון סטאטיסטישען מלוכה-אויסטייש.

היטלערס פאנאטישע ראסען-געזעצען האבען צו בראכען די גאנצע פאמיליע. אלע זענען פערטריבען געווארען פון זייערע הויכע פאסטענס און זיי זענען רואינירט געווארען.

זי אליין, די פיינע - קינסטלערין איז געווען פערהייראט מיט א הויכען אפיציר פון דער „רייכסווער". מיטן ריטמייסטער האנס פאן ש. זי האט מיט איהם געהאט דריי קינדער — צוויי טעכטער און א זוהן. זיי זענען געווען רייך. זיי האבען בעזעסען א גוט און פיערדען, און א קאסטבארע איינגעריכטעטע ווילע, אין [illegible]. איהר געוועזענער מאן דער ריטמייסטער איז א „ריין-ראסיגער אריער". זי איז ווי עס ווייזט זיך, נישט „ריין-ראסיג" עס איז פעראן א טראפען יודיש בלוט אין איהר פאמיליע, א יודישע באבע.

לויט די נירענבערגער ראסען - געזעצען, איז איהר מאן נישט געצוואונגען געווען צו גט'ן זיך מיט איהר. דאס הייסט, ווען ער וואלט געוועזען אן אנשטענדיגער מענש און עהרענמאן, פונקט ווי עס זענען פעראן אזעלכע פיל טויזנטער אין דייטשלאנד אין די העכסטע אריסטאקראטישע קרייזען, מיט נישט „ריין-ראסיגע" פרויען. אבער דער ריטמייסטער האנס פאן ש. א נאצי און ער האט באלד, נאכדעם ווי היטלער האט בעקומען די מאכט

[illegible]

ל. [illegible]

מענשען וואס האבען אויפגעטוהן גרויסע זאכען

נאכדעם ווי זיי זענען שוין געווען איבער זיבעציג יאהר אלט

אינטערעסאנטע פאקטען וועגען זיבעציגער

פון ט. וויזשניצקי

היינט ווייסט מען שוין, אז „דאס לעבען הויבט זיך אן צו פערציג יאהר", איז דאס א גרויסע טרייסט פאר די מיטעליעהריגע לייט, אבער אויך די אלטיטשקע דארפען זיך נישט פיהלען נידערגעשלאגען.

זיבעציג יאהר ווערט געוועהנליך געהאלטען פאר א נארמאלער עלטער. שטארבט איינער נאך די זיבעציג יאהר האלט מען אז מ'דארף איהם נישט בעקלאגען, ווייל, ער איז שוין געווען זאט אין יאהרען, און וואלט שוין סיי ווי נישט געווען געקאנט עפעס וויכטיגעס אויפטון.

די געשיכטע ווייסט צודערציילען וועגען מענשען, וואס ווען זיי זענען שוין געווען העט איבער די זיבעציג און אויך ווייט איבער די אכציג, האבען געשאפען זאכען דורך וועלכע זיי זענען געווארען אומשטערבליך.

פון די אויספארשונגען וואס מען האט געמאכט וועגען דער ענערגיע פון מענשען אין פערשידענע צייטען פון לעבענס-שפאן, ווייזט זיך ארוים אז דער געוועהנליכער 80-יעהריגער מענש איז בלויז 50 פראצענט פאטעליכער פון א 40- יעהריגען מענש. און אויך ווי מערקווירדיג דאס זאל נישט קלינגען, אז א סך 40 - יעהריגע לייט זענען וויניגער ענערגיש פון 80-יעהריגע מענשען.

ווי מיר האבען שוין פריהער דערמאהנט, האבען א סך היסטארישע פערזענליכקייטען איבער די 70 און 80 יאהר געשאפען פיל בעדייטענדיגע ווערק.

דער גרויסער קאמפאזיטאר ווערדי האט צו 85 יאהר געשאפען זיינע בעדייטענדיגסטע קאמפאזיציעס: דער געניאלער מאלער טיציאן האט זיין בעריהמט ווערק, „די מלחמה פון לעפאנטא", פערענדיגט צו 98 יאהר. געטהע אייראפאס גרעסטער דיכטער, האט געענדיגט דעם צווייטען טייל פון פאוסט צו 80 יאהר; גלאדסטאן איז אין עלטער פון 88 יאהר צום פערטען מאל געווארען פרעמיער פון גרויס-בריטאניען, און צו 87 יאהר איז ער נאך אלץ געווען אקטיוו אין פאליטישען לעבען פון ענגלאנד.

אליווער ווענדעל האלמס, דער אמעריקאנער ריכטער, האט אי געשריבען פיינע לידער, אי זיך אויסגעצייכענט אלס גרויסער יוריסט. ווען ער איז שוין געשטאנען אויפן שוועל פון 80 יאהר, און זיין יודישער קאלעגע ריכטער לואיס בראנדייס, איז נאך אלץ דער בעדייטענדסטער אמעריקאנער געזעץ - אויסטייטשער, כאטש ער איז שוין העט-ווייט איבער די 70.

דער גרויסער פילאזאף עמאנועל קאנט האט זיין ווערק „מעטאפיזיק פון עטיק" אנגעשריבען צו 73 יאהר און דערצו נאך פערטיג געמאכט אנדערע פילאזאפישע אפהאנדלונגען, צו 83 יאהר האט דער ענגלישער דיכטער טעניסאן געשריבען פיל פון זיינע בעדייטענדיגסטע חא-

[illegible] עמען. מיכאל אנדזשעלא, דער גענאלער איטאליענישער מאלער און סקולפטאר [illegible] טער קירך אין רוים. דער דוימער קאטא האט צו 80 יאהר זיך ערשט אנגעהויבען צו לערנען גריכיש. קאמאדאר וואנדערבילט, דער אמעריקאנער מיליאנער, האט אנגעזאמעלט הונדערט מיליאן דאלער שוין נאכדעם ווי ער האט אריבערגעשפאנט די עלטער פון 70 יאהר..

טאלסטאי און אנאטאל פראנס, צו דערמאהנען נאר צוויי פון דער וועלטס גרויסע שריפטשטעלער, האבען געשאפען א ריי מייסטערווערק נאכדעם ווי זיי האבען שוין דורכגעמאכט א זיבעציג-יאהריג לעבען, און ווען ער איז געווען איבער זיבעציג יאהר, האט טאמאס מאסאריק ערשט געלייגט דעם פונדאמענט פאר דער עכט-דעמאקראטישער טשעכאסלאוואקישער רעפובליק, דער בן-שמונים-דיגער בערנארד שאו, ענגלאנדס וויצליגג און דראמאטורג איז נאך אלץ פריש און שעפעריש, נישט קוקענדיג אויף זיין הויכען עלטער.

דער נישט-לאנג פערשטארבענער נחום סאקאלאוו איז געווען פרעזידענט פון דער ציוניסטישער וועלט- ארגאניזאציע, איז ארומגעפאהרען אויף לאנגע און ווייטע רייזעס, און געשריבען א ריזה וויכטיגע ווערק, ווען די 70 יאהר פון זיין לעבען זענען שוין געווען הינטער איהם.

אט אזוי זעהען מיר, אז נאך דעם ווי איינער לעבט אוים די זאטע 70 יאהר האט ער נאך גענוג מעגליכקייטען א סך און וויכטיגעס אויפצוטון.

[illegible]

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג, 13 כ"ה מנחם אב תרצו

אויגוסט

זון-אונטערגאנג 6.59

זון-אויפגאנג 4.32

וואהל-קאמפאניע צום שטאט-ראט

בעראטונג וועגן פערברייטערן דעם ציוניסטישן בלאק

געהערנעכטן אין אווענד איז פארגעקומען א זיצונג פון עקזעקוטיוו פון „פאראייניגטן ציוניסטישן בלאק" מיט די פארשטעהער פון 11 יודיש-ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס. די בעראטונג איז געווען געווידמעט די וואהלען צום שטאט-ראט.

דער מיטגליד פון בלאק-עקזעקוטיוו אדוו. שטראוך האט איבערגעגעבן די פארזאמלטע וועגן דער ענטשטעהונג פון ציוניסטישן בלאק און וועגן דעם צוועק פון דער בעראטונג, אויף וועלכער עס דארף פארקומען א מיינונגס-אויסטויש וועגן דער בעציהונג פון די ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס צום ציוניסטישן בלאק ביי די שטאט-ראט-וואהלען.

דאן האבן נאך גערעדט די מיטגלידער פון ציוניסטישן בלאק די ה"ה י. מ. ביעלער און ג. ליכטענשטיין. אין דער דיסקוסיע האבן אנטייל גענומען כמעט אלע אנוועזנדע פארשטעהער פון די פאראיינען.

ס'איז צום סוף אנגענומען געווארן א רעזאלוציע צו פערברייטערן דעם ציוניסטישן בלאק און צוציהען צו איהם די גרופען, וועלכע וועלען זיך שטעלן אויף דעם פלאטפארם פון ציוניסטישן בלאק.

פועלי אגודת ישראל געהט נישט מיט דער אגודה

דער ועד הפועל פון „פועלי אגודת ישראל" האט ענטגילטיג בעשלאסן נישט צו אונטערהאנדלען מיט דער „אגודה" וועגן א בשותפותדיגען בלאק צו די שטאט-ראט-וואהלען, נאר ארויסשטעלן אן אייגענער ליסטע.

מ'זוכט לאקאלען

דער שטאטישער וואהל-רעפעראט איז איצט בעשעפטיגט מיט'ן אויסזוכן 203 לאקאלען אויף די 203 וואהל-אבטיילונגען, וואו ס'וועט פארקומען די אפשטימונג בעת די וואהלען צום שטאט-ראט דעם 27 סעפטעמבער ה. י.

אויפרוף פון בירגער-קאמיטעט

צו פייערן דעם 15 אויגוסט

אין צוזאמענהאנג מיט די פייערליכקייטן פון „יום-טוב פון פוילישן זעלנער", וועלכע וועלן פארקומען שבת, דעם 15-טן אויגוסט, ווענדעט זיך דער בירגער-קאמיטעט מיט פאלגענדן אפעל צו די בירגער.

דעם 15-אויגוסט, איז די גרויסע אונפער-געסליכע יאהר-צייט פון איבערברעכן דעם אנגריף פון פיינד אין דער ענטשיידענער שלאכט הינטער ווארשא אין יאהר 1920, דער טאג איז דער טאג פון זיג פון פעראייניגטן פאלק ארום דער העל-דישער ארמעע און איהר זיגרייכן פיהרער, דאס איז דער טריומף פון אייניקייט פון דער בעפעלקע-רונג, אויפאפפערונג און העלדישקייט פון פוילישן זעלנער.

די בשותפות'דיגע הערואישע אנשטרענגונג האט אפגעראטעוועט די אפהענגיגקייט פון אונזער פאטערלאנד און אפגעשטויסן פון די טויערן פון אייראפא דעם בייזן אנגריף.

די דאזיגע יאהרצייט וועט דאס גאנצע לאנד פייערן אלס „יום-טוב פון פוילישן זעלנער", אלס יום-טוב פון פערברידערונג פון פאלק מיט זיין ארמעע, אלס יום-טוב פון געגענזייטיגער ליבע און צוטרוי, דאס וועט גלייכצייטיג זיין א גרויסע פטי-כישע מאניפעסטאציע פון אונזער פערטיידיגונגס-גרייטקייט.

בירגער! זאל אויך אין דעם דאזיגען טאג דאס ארבייטער-לאדז דאקומענטירען דעם בירגער-ליכען גייסט און דעם פאטריאטיזם, זאל דאס ארבייטער-לאדז נעהמען א מאסענהאפטען אנטייל אין די מעכטיגע פייערליכקייטן פון צוגעבונדעגקייט און כבוד פון דער גאנצער געמיינשאפט פאר איהרע פערטיידיגער, זאל דער פוילישער זעלנער דערפיה-לען מיט זיין הארץ דאס שלאגענדע הארץ פון די בירגער.

זאל לעבען די פוילישע רעפובליק!

זאל לעבען די פוילישע ארמעע און איהר הויפט-אנפיהרער!

פראגראם פון דער פייערונג

דער פראגראם פון די שבת'דיגע פייערליכ-קייטען איז פאלגענדער!

פרייטאג, דעם 14. פון 8 ביז 9 אווענד וועלן מיליטער-און ציוויל-ארקעסטערס שפילען אויף די גאסען.

דעם 15. סעפטעמבער 9 מיט 40 פריה זאמלען זיך די ארגאניזאציעס און פעראיינען נעבען דער קאטעדרע (מיט די פאהנער).

9 מיט 45-אפנעהמען דעם ראפארט.

9 מיט 50-פרויפציהען די מלוכה-פאהן אויפ'ן מאסט.

10 א זייגער—גאטעסדינסט.

11 פריה—אראפלאזען די פאהן.

12 'א זייגער—דעפילאדע אויף פיעטריקאווער 104.

4 א זייגער נאכמיטאג—פארשטעלונג פאר זעל-נער אין פאפולארני טעאטער.

פון 6 ביז 8 אווענד-קאנצערטען פון אר-קעסטערס אין כארען אויף פאלגענדע פלעצער! באלוטער פלאץ, גרינער מארק, וואדני רינעק, לעאנארד-פלאץ און אל. קאשטשושקי.

8 א זייגער אין אווענד פארשטעלונג פאר דער בעפעלקערונג אין פאפולארני טעאטער, די הכנסה איז בעשטימט אויפן פאנד פון דער נאציאנאלער פערטיידיגונג.

דער קאמיטעט פאדערט אויף די ארגאני-זאציעס אנטיילצונעהמען אין די פייערליכקייטען. אנמעלדונגען נעהמט אן דער סעקרעטאריאט פון קאמיטעט (פלאץ וואלנאשטשי 14 1 שטאק, צימער 14, טעל. 218-03).

אקציע צו רעמאנטירען די לאדזער הייזער

די פערארדנונגען מוז שטרענג אפגעהיט ווערען

אין צוזאמענהאנג מיט דער אקציע צו רעמאנטירען די הייזער און אויפפרישען די פאסאדען, יואר-רענט די בור-אפטיילונג ביי דער שטאט-פער-וואלטונג די הויז-בעזיצער, אז זיי זאלען אין זייער אייגענעם אינטערעס אפהיטען די ארויסגעגעבענע פערארד-נונגען וועגען דעם דאזיגען ענין. דאס נישט אויס-פיהרען די פערארדנונג אין די בעשטימטע טער-מינען וועט ברענגען מיט זיך נישט נאר דאס אנ-הויבען פון אן עקזעקוציע דורך דעם שטייער-אמט ואר אויך אין פאל, ווען ס'וועט פעסטגעשטעלט ווע-רען, אז דער בנין בעדראהט דער עפענטליכער זיכערקייט, וועט ארויסגעשיקט ווערען א שטראף-פארשלאג צו דער סטאראסטווע.

צוליב אזא שטראף-פארשלאג איז לעצטענס פערמשפט געווארען דורך דער סטאראסטווע פאר נישט רעמאנטירען דאס הויז א געוויסער ישראל פריימאן מיט 500 זל. שטראף. פריימאן האט אפעלירט צום קרייז-געריכט, וועל-כעס האט אבער געהעכערט די שטראף ביז 1250 זל.

גרויסע פאבריקס-שרפה אין לאדז

אויך א וואוינונג אויף אלט-שטאט 14 איז פלאמען

(א) צוליב אונבעקאנטע סיבות איז אין דארף קאזשימיעזש, הינטער לאדז, אויסגעבראכען א שרפה אין שייער פון אגרושאי שידלאווסקי. בעגינסטיגט דורכ'ן ווינט, האבען די פלאמען זיך פערשפרייט אויך אויף דער שכנות'דיגער ווירטשאפט פון עווע קאלינאווסקא און פון דארט אויף ווייטערדיגע געביידעס.

די אנגעקומענע פייערלעשער איז געלונגען די שרפה איינצולעשען. 2 סטאדאלעס מיט דער תבואה פון פרישען שניט זענען אוועק מיט'ן רויך.

* * *

צוליב'ן אונפארזיכטיגען בעגעהן זיך מיט ליכט אויף קאפערניקא 55 איז ענטשטאנען א שרפה. דאס פייער איז ענטדעקט געווארען אויפ'ן בוידעם פון פאבריקס-בנין. אין די מאגאזינען פון רויה-שטאפן און פערשידענע אנדערע מאטעריאלען.

די שרפה האט אינצווישען אנגענומען דראהענדע פארמען, צוליב וואס מען האט געמוזט ארויסרופען ווייטערדיגע פייערלעשער-אפטיילונגען, וועלכע האבען מיט גרויס מיה די שרפה לאקאליזירט. די שאדענס, וואס די פאבריקס-שרפה האט גורם געווען, ווערען בערעכענט אויף 10,000 זל.

* * *

(א) אין דער מעכאנישער ווערבעריי פון משה פייער איז אויף אלט-שטאט 14. אין דער וואוינונג פון יערוזאלימסקי, אויסגעבראכען א שרפה. ס'האט זיך אנגעצונדען זאכען, פון וואס עס זענען ארומגעכאפט געווארען פון די פלאמען דאס שטובען-מעבעל.

די אנגעקומענע פייערלעשער האבען געהאלפען אויסמיידען א גרויסע סכנה פאר דער פאמיליע יערוזאלימסקי.

—*×*—

געקויפט א „בריליאנטענע" מציאה

נאיווע מענשען דארף מען נישט זיין

(א) צוויי פאצעטלעך האבען אויף זשעראמסקי-גאס דערוויסט די פרוי ערנעסטינא סטיפער פון זאקאנטנא 47 און מיט כח איהר אריינגעשליפערט צוויי „בריליאנטענע" רינגלעך פאר 190 זלאטעס.

ווען די סוחרים זענען אוועקגעגאנגען, האט די סטיפער בונבה געכאפט א קוק אויף איהר „מציאה" און געזען, פעסטגעשטעלט, אז זי איז מיאוס בעשווינדעלט געווארען.

Dr. med. H. LUBICZ

צוריקגעקעהרט

כב. ציאליסט פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43). טעלעפאן 141-32

עמפאנגס-שעה'ן 8-10. 12-2 און 5-8 אווענד

טעאטער „ראזמאיטאשטשי" דיר. דוד צעלמייסטער.

לעצטע גאסטשפילען פון

פסח'קע בורשטיין

מיט'ן אנטייל פון באדיא קארעני און יעקב פישער.

היינט, דאנערשטאג, 9¼ אוונט -- צום לעצטען מאל

א חתונה אין שטעטל

פרייזען רעדוצ'רט פון 54 גר. ביז 2 זל.

מיט א געקליבענעם אנסאמבל פון די בעסטע ארטיסט. כוחות. דיר. דוד בייגעלמאן.

אכטונג: דאס טעאטער איז ספעציעל ווענטילירט.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

קיין ארץ-ישראל

גרופענווייז און אינדיווידועל.

ביליגע פרייזען. גוטע בעדינגונגען.

פינקטליכע בעהאנדלונג.

אויספלוג קיין

יוגאסלאוויען און אונגארן

אויסלענדישע הנחה-און קורעציע-פעסער.

פארשטעהערשאפט פון „אינטוריסט"

אויספלוגען און רייזעס קיין רוסלאנד.

ברענגען קרובים פון רוסלאנד קיין פוילען

אינפארמאציעס ערטיילט

דאס יודישע רייזע-ביורא

Union Lloyd

Piotrkowska 42, tel. 107-87.

פארשטעהערשאפט פון „אינטוריסט"

נעמט אן דאס איבערשיקען

פעקלעך קיין ז. ס. ר. ר.

נייע אינוועסטיציעס פון דער לאדזער „אובעזפיעטשאלניע"

נעכטען איז אין דער קראנקען-קאסע אנגעקומען א בריף פון מיניסטעריום פאר געזעלשאפטליכע שוץ און פון „זופ" מיט א בעשטעטיגונג צודורכצופיהרען אין לאדז פאלג. אינוועסטיציעס.

אויספארטיגען די לעטשניצע אויף זשימנעגאס און אויסבויען נאך א פליגעל אין שפיטאל אויף זאגאיניקאווא גאס, וואו ס'זאלען צוקומען נאך 150 שפיטאל-בעטען. די דאזיגע אינוועסטיציעס וועלען קאסטען 2 מיליאן זל.

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע דעם 14 אויגוסט

(א) מארגען, פרייטאג, ד. 14 ד. ח. אמטירט אין לאקאל אויף פיעטריקאווער 165 א צוגאב-פאבאר קאמיסיע פאר פ. ק. או. לאדז-שטאט 1.

עס דארפען זיך מעלדען די פאבאראוועצעס פון יאהרגאנג 1915 און עלטערע, וועלכע האבען זיך לעת עתה נישט געשטעלט צו דער איבערוויכס. האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-דינסט און וואוינען אויפן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9, און 11 קאמיסאריאטען און האבען בעקומען אויפפאדערונגען פון דער סטאראסטווע.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: קאספערקעוויטש, זגערזשער 54; ריכטער, ליסטאפאד 11; 86; זונדעלעוויטש, פעטריקאווער 25; באיארסקי און שאט. פושעיאוז 19: דיטעל, קאפערניקא 26; ליפיעץ. פעטריקאווער 193; סלאבאטאווסקי, זשגאווסקא 147

מ'שלאגט זיך אין דער קופע אריין

4 פערזאן שווער פערוואונדעט

(א) אויף קראקוס-גאס אין לאדז איז פארגעקומען א מאסענווייז געשלעג, אין וועלכען עס זענען אריינגעצויגען געווארען פיל שכנים פון אייניגע הייזער. דער סוף פון געשלעג איז געווען א בלוט-באד. די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט געמוזט אין א שווערען צושטאנד אוועקפיהרען אין שפיטאל אריין 4 פערוואונדעטע.

פאליציי האט ליקווידירט דאס געשלעג און ארעסטירט אייניגע פערזאן. אן אויספארשונג וועגן דעם איז אין גאנג.

Dr. Zalcwasser

כירורג

CEGIELNIANA 19, tel. 125-27

צוריקגעקעהרט

נעמט אן פון 1-2 מיטאג און פון 4-6.30 אוונט

די „האסע“ אויף רויה-שטאפען האט פולשטענדיג דעזאריענטירט דעם גאלאנטעריע-מארק

באנקראט-כוואליע אין דער זאקען-בראנזשע

(אג) די פערהאנדלונגען וואך איז דער לאדזשער גאר לאנטעריע - מארק געשטאנען אונטערן צייכען פון א סך באנקראטען אין דער זאקען-בראנזשע. די דאזיגע ערשיינונג האט שטארק בעאונרוהיגט די ספערע פון די פראדוצענטען ווי אויך די סוחרים און פעזונדערס די הויזהשטאף ליפעראנטען און האט געווארפען א ליכט אויף די אויסערגעוועהנליך אונגעזונדע באציהונגען, וואס האבען זיך געשאפען אין דער גאלאנטעריע אינדוסטריע און האנדעל צוליב דער האסע אויף רויה-שטאפען.

דערהוייל זענען נאטירט געווארען צאהלונגסאפ-שטעלונג פון 4 זאקען-פירמען. אין איין פאל בעטרעפט דער באנקראט ביז 100 טויזענד זל.. די אלע פאלען פון צאהלונגס-אפשטעלען בעציהען זיך אויף די מיטעלע און קליינע אונטערנעמונגען. די סיבות פון דער דאזיגער ערשיינונג זענען קלאר. די האסע אויף רויה-שטאפען האט געצוואונגען די זאקען-פאבריקאנטען צו צאהלען פארן האלב-פאבריקאט. ביינגעל און וויגאניע מזומן און דערצו בעדייטענד העכערע פרייזען. א חוץ דעם האבען די גארן-פראדוצענטען געפאדערט פון זיי אויסצאלונגען די אלטע פער-פליכטונגען, אין געגענפאל האבען זיי נישט געוואלט שליסען קיין נייע טראנזאקציעס. אזעלכע מזומן-טראנזאקציעס האבען שטארק ערשעפט די פראדוצענטען. בעזונדערס די קלענערע. דער פינאנציעלער צוזאמענבראך אין די דאזיגע אונטערנעהמונגען איז געקומען מיט'ן מאמענט ווען זיי האבען אויס-פראדוצירט די סחורה און זענען געווען געצוואונגען ארויסצושיקען זייער פארטיגע פראווינציאנטעלע אפ-נעמער, לויט.'ן אלטען שטייגער סחורה אהן חעקונג אויף אפענער רעכנונג.

לויט דער מיינונג פון די פעראינטערעסירטע קרייזען בעשטעהט דער ערנסט פון דער לאגע אין דעם, וואס די 4 באנקראטען פון דער פערגאנגענער וואך זענען נישט צופעליגע און ספאראדישע און אז עס איז צו ערווארטען אין די נאהענטסטע וואכען נייע און צאהלרייכע באנקראטען אין דער דאזיגער בראנזשע.

בכלל איז די לאגע אויף דעם גאלאנטעריער מארק א זעהר שווערע. עס בעמערקט זיך א אונגעוועהנליכע ערשיינונג: א פסחדיגע שטייטען פון די פרייזען און פולשטענדיגען אפשטארבען פון די אומזאצען.

די שטרייק-בעוועגונג אין לאדז

ליקווידירט דעם שטרייק ביי גאסטפרוינד'ן.—ביי שיפער'ן ריהרט עס זיך נאך נישט.—אקופאציע-שטרייק אויף א נייבוי. — אונטערגעשריבען א קאלעקטיווער אפמאך אין דער העכשטע-אינדוסטריע. — כאראקטעריסטישע טאקטיק פון די אייזען-הוטעס

(א)) אין דער מעכאנישער וועבעריי פון גאסטפרוינד (לעגיאנוב 13) איז צוליב'ן נישט אויסצאהלען צו דער צייט די לוינען, ווי שוין בעקאנט, אויסגעבראכען אן'אקופאציע־שטרייק פון 30 ארבייטער.

נעכטען איז אין ארבייטס־אינספעקטאראט גע-

KINO TEATR

MIRAŻ

היינט און פאלג. טעג!

פון גרויסען דאפעלטען פראגראם

— I —

דאס הויז № 56

לעבענס-דראמע. — אין דער הויפט-ראל

KAY FRANCIS

— II —

„קאריאקא“

אין דער הויפט-ראלע

DOLORES DEL RIO

אנהויב 4.30 נאכמיטאג.

קומען צו א הסכם צווישען די צדדים. נאכדעם ווי די ארבייטער זענען איינגעגאנגען אויף א געוויסער רעדוקציע פון די חובות, איז זיי אלץ אויסגעצאהלט געווארען און זיי האבען איבערגעריסען די אקופאציע פון דער פאבריק.

* * *

נעכטען איז ווידעראמאל פארגעקומען א קאנפערענץ וועגען סכסוך אין שיפער'ס פאבריק. די דירעקציע האט אונטערגעשריבען דעם קאלעקטיוון אפמאך. דערביי איז די פירמע איינגעגאנגען דערויף, אז די האנד־וועבער וועלען בעקומען צו 4 זל. א טאג, אין פאל, אויב זיי וועלען נישט ארבייטען צוליב דער שולד פון דער פאבריקס־אדמיניסטראציע. היות די דירעקציע האט נישט מסכים געווען פולשטענדיג צו ערלעדיגען דעם ענין מיט די האנד־וועבער, איז דער שטרייק נאך נישט איבערגעריסען געווארען. מסתמא וועט קומען ווידער צו א קאנפערענץ.

* * *

אויפ'ן ניי־בוי אויף גדאנסקא 116 איז אויסגעבראכען אן'איטאליענישער שטרייק פון די ארבייטער, וואס זענען בעשעפטיגט ביים אונטערנעהמער פראנטשישעק זאזשיצקי. דער סכסוך איז ענטשטאנען צוליב דעם, וואס די פירמע רעספעקטירט נישט דעם קאלעקטיוון אפמאך און זי צאהלט נישט אויס רעגולער די לוינען. דער ארבייטס־אינספעקטאר האט אונטערגענומען אן'אינטערווענץ.

* * *

אין דער פאבריק פון דער פירמע „זשעלאזאגוראזשדוש“ (באנדורסקי—גאס 9) האבען פער שטרייקט 30 נעגעל- און דראהט־ארבייטער. די לעצטע האבען אקופירט די ווארשטאטען און פאדערען, אז דער פאבריקאנט זאל זיי גאראנטירען א זיכערען פערדינסט, ווייל איצט איז די ארבייט א צייטווייליגע.

אין ארבייטס־אינספעקטאראט האט דער פאבריקאנט ערקלערט, אז הגם ער אנערקענט די פאדערונג פון די ארבייטער פאר א גערעכטע, קען ער זי נישט בעריקזיכטיגען, ווייל דער סינדיקאט פון די אייזען הוטעס שיקט איהם צו רויה־מאטעריאלען נאר אין א בעגרעניצטען סכום און אין טערמינען, וועלכע דער אייזען־סינדיקאט האלט פאר נויטיג. צוליב אט־דער סיבה איז ער נישט אומשטאנד צו פיהרען א נארמאלע פראדוקציע און ממילא צו צוזאגען די ארבייטער א נארמאלע פראדוקציע.

די ארבייטער ערקלערען, אז אויב מ'וועט זיי נישט בעשטימען קיין פעסטען מינימום-לוין, וועלען זיי, אקופירענדיג די פאבריק, אונטערנעמען א'ה א הונגער־שטרייק.

* * *

אין דער פאבריק „שאניעצא“ (בזשאזאווא 5) דויערט ווייטער דער אקופאציע־שטרייק צוליב דעם וואס די פירמע זאגט זיך אפ צוריקצונעהמען צו דער ארבייט אנ'ארבייטערין, וועלכע האט בעליידיגט דעם פאבריקס־לייטער.

* * *

אויף דער נעכטיגער קאנפערענץ אין ארבייטס־אינספעקטאראט איז ליקווידירט געווארען דער שטרייק פון די העכשטע־ארבייטער. 27 אונטערנעהמער האבען אונטערגעשריבען דעם קאלעקטיוון אפמאך. סך־הכל 3 אונטערנעהמען האבען זיך נישט צוגעשטעלט צו דער ליקווידאציע־קאנפערענץ ביים ארבייטס־אינספעקטאר. זיי וועלען דערפאר צוגעצויגען ווערען צו שטראף־פעראנטווארטליכקייט און וועלען סיי ווי זיין געצוואונגען זיך אונטערצוווארפען די בעשטימונגען פונ'ם קאלעקטיוון אפמאך.

קליינער פעליעטאן

מ'האט טיף אין דרעערד...

— הלוואי — זאגט שמיל־שמעלקי — ... איך איצט געקאנט זיין דער ענגלישער קעניג אדער אפילו — דער געזונט שפאנישער קעניג ... ווארום, וואס, פרעג איך ענק, איז זיי שלעכט ... וואס פעהלט זיי דען צו דער פרנסה?

וואס ארט, למשל, דעם ערשטען, אז ... ארץ ישראל קיפען זיך די אראבער מיט די ... און וואס גייט עס אן דעם צווייטען, אז אין ש... ניען לאזט מען זיך בלוט פון דער באז (און פון ק...

זיצט טאקיש דער ערשטער ביי א טייכעל ... כאפט פיש, און דער צווייטער, דער שפאנישער ... פאנס פראמיסאן, זיצט אין די קאבארעטען ... טאנצט טאנגא...

יוען זיי האבען צו טון מיט מיינע „מאטיוו... צו די אלע צרות און ביטערנישען, יוען זיי ... די זאך אזוי דאטיקעט, ווי מיר פזשיטיקעט ... וואלט עדוואַרד נישט געכאפט קיין פיש און ... פאנס וואלט נישט געכאפט קיין טענצעל...

ביי זיי, אז מען הערט מאטיוען, איז כאפ... פריילעך, לעבעדיג — די פיס הויבען זיך אליין.

למשל, לאמיר אננעהמען די אלע מאטי... פון די ענגלישע וואלסען און פון די שפאנישע... גאס: „גראַי סקושיפקו גראַי“, „צאַ פאני מאַ ... סוקיענקאן“, „טשערוואני דזוואן“, „טראמוואי... טראמוואיעם“ וכדומה...

אבער זאלען זיי פרובען און כאפען פיש ... טאנצען אונטער אונזערע ראדאמער מאטיוען, ... מ'האט אונז טיף אין דר'ערד!

יא, גוטער - ברודער, ס'איז מאטיוו ... דער־ערד!

ס'איז נאר א פראגע — ווער ווען?!!!

שמילשמעלקי

טעאטער „סקאל“ שרודמיעסקא ... טעלעפאן 91-16

היינט. דאנערשטאג, 9.15 אוונט

פאפולערע פארשטעלונג

אידא קאמינסק[א]

מיט איהר אנסאמבל

אין דער בעריהמטער פיעסע

„מאדאם X“

זעהר ביליגע פרייזען

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון שטאט-טעאטער

ה. אקערמאן

ער און זיינע פרויען

ראמאן פון יודישען לעבען

6

די שטוב איז שטענדיג געווען אויפגערוימט, נאר שטענדיג פערשטעגען אויף א גרויסען שלאס. אהינצו איז, ווי אין א קדשי־קדשים, קיינער נישט ארייננעקומען א גאנץ יאהר — א חוץ סערקען, וואס פלעגט אהין ארייגעהן אלע ראש חודש אויפרוימען און אמאל, זעהר זעלטען, ווען צום שוחט פלעגט קומען עפעס אן'אנגעלעגטער גאסט, פלעגט מען איהם אויסבעטען אין יענער שטוב.

ארייגקומענדיג אין צימער, איז סערקע צו איין ווינקעל וואו ס'איז געשטאנען א פאטעל און זי האט זיך אריינגעזעצט. זי איז געבליבען זיצען ווי אין א טשאד. זי האט נישט געטראכט פון גאר־נישט, נאר ווי א בלינדער, האט זי מיט איהרע אויגען געשטארצט און האט גארנישט געזעהן...

נתן איז געבליבען שטעהן ביי דער טיר ווי א פערלוירענער, און ער האט נישט געוואוסט צי זאל ער געהן ווייטער — נעהנטער צו סערקען, צי זאל ער ער שטעהן אויף אנ'ארט...

ער האט גענומען קוקען אויף סערקען. ער האט זי איצטער בעטראכט פונ'ם קאפ ביז די פיס און אין די אויגען זיינע האט איהם אנגעהויבען קלארער ווערען, לויטערער — ריין ווי דורך א קלאהרער שויב. ער האט איצטער דערזעהן צום ערשטען מאל אין זיין לעבען א פרוי — אנ'אמת'ע פרוי, פלייש און בלוט, נישט קיין אויסגעטראכטע ביי די ספרים, נישט קיין אויסגעפאנטאזירטע ביי זיך אין קאפ...

ער האט זי בעגעהרט, נאר ער האט זיך געשעמט...

נתנ'ען איז אין יענעם מאמענט געקומען אויפ'ן געדאנק יוסף הצדיק, וועמען פרעה האט צו זיך געריפען ער זאל איהם פותר חלום זיין זיינע חלומות, און ווי יוסף הצדיק האט זיך איצטער נתן אויך געבעטען ביי גאט, ער זאל איהם אריינגעבען די ריכטיגע רייד אין מויל אריין און ער זאל געפינען אין סערקע'ס אויגען חן...

נתן איז אזוי געשטאנען עטליכע מינוט און האט זיך נישט גערוהרט פון ארט, ביז וואנען ס'איז ביי איהם קלאר געווארען, אז ס'איז דאך זיין חופה־נאכט... סערקע איז דאך זיין ווייב... און ער האט זיך צו איהר דערנעהנטערט, מיט פאמעלעכדיגע טריט.

— סערקעניו !! — האט נתן זיך געשטארקט און אנגעהויבען רעדען צו איהר. און ער האט איהר געוואלט זאגען נאך א פאר ווערטער, האט אבער סערקע א געשריי געטון א ווילדען געשריי ווי א צומיטעטע, א משוגענע...

— ניין !... — האט זיך סערקע צושריגען און האט זיך אנגעכאפט מיט די הענד ביים קאפ... נתן האט זיך דערשראקען פאר איהר פלוצלונגדיגען געשריי, און א נערוועזער, א דערשראקענער האט ער צוריקגעטראטען עטליכע טריט.

עס האט אבער אין איהם, אין נתנ'ען, דער־וואכט א געפיהל, אזא שטארקער געפיהל, וואס האט איהם פלוצים אנגעגאסען מיט א שטארקען כח, מיט אזא שטארקייט, אז דאס בלוט זיינס אין די אדערען האט איהם אנגעהויבען שטארקער קלאפען, הייסער ארבייטען. און ער איז פלוצים געווארען אויס שעמעוודיגער יונגעל, און ער האט זיך ווידער צוגעלאזט צו סערקען ווי א געניטער רייפער מאן...

און סערקע האט פלוצים דערוואכט, ווי פון א שלאף. זי האט זיך אנגעהויבען פיהלען ווי א שיכור, צו וועמען עס הויבט זיך אן אומצוקערען די ניכטערקייט און זי האט א זאג געטון:

— וואו בין איך? גאט מיינער, און וואס טוט זיך מיט מיר?

דערהערענדיג פון סערקען די רייד האט נתן זי אנגעהויבען צו גלעטען אויפ'ן קאפ און אויף איהרע שולטערן, און ער האט זי אנגעהויבען בערוהיגען, ווי א מאמע בערוהיגט א דערשראקען קינד:

— מיט מיר ביזטו, סערקעניו — מיט דיין מאן...

איידער סערקען איז איינגאנצען קלאר געווארען וואו זי איז, האבען זיך אין ... קאפ גענומען מישען געדאנקען ווי אין א ראד.

זי האט פאר זיך איצט דערזעהן יאסלען, זיין צורה, זיין געשטאלט... אין איהרע אויערען האבען אנגעהויבען קלינגען זיינע רייד צו איהר...

...אז מיר וועלען אויסוואקסען, וועלען מיר ביידע אוועק אין דער ווייטער וועלט... די שטערען אין הימעל מיט דער לבנה וועלען זיך אויסלעשען... אבער נישט מיין ליבע צו דיר...

— — — — — — — —

זי האט איצטער געזעהן ארויסלויפען פון צימער אויף דער גאס און שרייען, מורא'דיג שרייען, אנמאכען א געוואלט אז די געשרייען איהרע זאלען זיך טראגען ביז צום הימעל און אויסשרייען פאר אלעמען, פאר מענשען און פאר גאט, איהר גרויסען ווייטאג... איהר צער...

עס ארט זי נישט וואס מען וועט זאגען וועגען איהר... זי וועט איינלייגען וועלטען...

...און פלוצים דערזעהט סערקע פאר זיך נתן'ען, ווי ער שטעהט נעבען איהר אזא גוטער, אזא צערטליכער, און א גרויס רחמנות נעהמט זי ארום צו איהם.

— וואס וויל איך פון איהם? — טראכט סערקע ביי זיך אין הארץ — וואס איז ער מיר שולדיג, דער ארימער יתום?... וואס האט זי געהאט צו איהם? האט זי דאך געקאנט נישט געהן מיט איהם צו דער חופה, ווען זי האט דערהאלטען דעם בריף פון יאסלען? און צוויי געפיהלען האבען אין א ציטער בעהערשט סערקען:

א רחמנות־געפיהל צו נתנ'ען, און א צארן — א כעס אויף זיך אליין פארוואס זי איז געגאנגען צו דער חופה.

נתן האט זי אבער נישט אויפגעהערט צערטלען, גלעטען, און ער האט זי אלץ געפרעגט:

— וואס איז מיט דיר, סערקעניו, וואס איז?

שטעהענדיג נאהענט צו סערקען, גלעטענדיג זי און צערטלענדיג זי, האט די תאווה וואס אמאל שטארקער ערוואכט אין איהם, האט איהם געררייצט און געפייניגט, אז דער נאאיווער און שעמעוודיגער נתן איז שיער נישט צולעכצט געווארען פון דעם זיסען נאגענדיגען געפיהל... אבער אלע מאל, נתן האט איהר א נאהענטען ריהר געטון, איז ... אפגעשפרונגען פון איהם ווי אנ'אפגעבריהטע...

— ניין... איך קען נישט....

דיין !...

— — — — — — — —

— ווייסט, סערקע! — האט נתן געפרוב... איהר צו רעדען — ווייסט, אז ס'איז א ... גאט ווען א כלה ווערט זיך פון איהר חתן ... דער חופה־נאכט...

נתן האט איצטער צו סערקען גערעדט ... רייד — פון דער תורה, פון די ספרים.

— א גרויסע מצוה פון דער תורה — ... ער גערעדט צו סערקען — איז די מצוה ... באהעפטונג — די מצוה פון פריה ורביה — מעהרען זיך און פרוכפערען זיך.. ווען מאן ... ווייב ווערען איין לייב... איין נשמה...

און רעדענדיג אזוי צו סערקען האט ... נתנ'ס פנים געגלויטעלט און אין זיינע אויגען ... זיך אנגעצונדען א העליש פייערל...

ווען נתן האט גערעדט, האט סערקע געש... האט זיך איהם אויסגעדוכט, אז זי הערט זיך ... איהם, און אז זי וועט מעהר נישט זיין פער'ע... און זי וועט זיך איהם אפגעבען ווי גאט האט ... באטען, און וועט ווערען זיין ווייב...

אבער סערקע האט נישט געשוויגען דער... וואס זי האט זיך איינגעהערט אין נתן'ס רייד. זי איז פון איהם געווען ווייט, ווי ... פון מערב.

ווארים אין איהרע געדאנקען האט זי ... אין זינען געהאט יאסלען... נאר יאסלען...

— נו, סערקעניו, האט נתן ביי איהר געפ... וועסטו זיך אקעגענשטעלען דער תורה?

— נישט אקעגען דער תורה שטעל איך ... האט סערקע מיט א ציטעריגער שטימע איהם ענטפערט, נאר אקעגען מיין ביטער מזל...

און זי האט צו נתן'ען נישט געקענט ... מיט אנ'אָרדענונג, מיט א טאלק, ווייל דער ... האט זיך געריסען ביי איהר אין הארץ, ווי ... זענדע כוואליעס אויף א שטורעמדיגען ים ... זי צו איהם גערעדט אפגעריסען און אפגעהא...

— ניין, איך קען נישט... איך בין ... צו דיר... איך בין נישט דיינע... פון אונז ... ארויסקומען נאר אומגליק...

(המשך סומט)

פּאַרק העלענאָוו!
טעל. 209-32

שבת, דעם 15-טען און זונטאָג, דעם 16 אויגוסט, 8.30 אָוונט
2 גראַנדיעזע פאָלקס־קאָנצערטען
דורכפאָהרענדיג פּוילען, נאָכ'ן גרויסע סוקצעס אין פּאַריז, לאָנדאָן, וועלען אויפטרעטען דער בעסטער זינגער אויף דער יודישער ביהנע
דוד זיידערמאַן
און די בעוואוסטע סובּרעטין
חנה לערנער
ווי אויך דער אייגציגער יור. קאָנפעראַנסיע
וול. גאָדיק
און דער ערשטער יודישער רעוועלערסען־כאָר אין פּוילן. 25 שלאַגערס: חסידיש, נגידיש, מזריש.
איינגאַנג אין גאָרטען פון 3 נאָכמ. פון 5 צוזינער: קאָנצערט פון יודישע מוזיק אויסגעפיהרט דורך דעם סימפאָנישען אָרקעסטער אונטער דער ליטונג פון
י. ס. פּיעטרושקאַ. — איינטריטס־בילעטען צו 80 גר. פערקויפט די קאַסע פון העלענאָוו. אולגאָווע צו 54 גר. ביז 2 נאָכמיטאָג. אין טאָג פון קאָנצערט אין פאָרפערקויף צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע אויך אין דער טערקישער קאָנדיטאָריי פּיעטריקאָווער 12.

אקציע איינצוהאלטען דעם לאקאטארען־שוץ
פאר געשעפטס־לאָקאַלען

...הער געשעפטגיער ביים יודישען לאָקאַטאָרען־... אין ווירטשאַפטליכער צווישען פעראיינם קאָמי־... צו בעשיצען די רעכט פון האַנדעלס און איג־... יער־לאָקאַלען, האָט נעכטען אָפּגעהאַלטען אין ...אל פון קאָלאָניאַל־ הענדלער פעראיין א זיצונג. ...קומען אויף דער זיצונג זענען די פאָרשטעהער ...ן כמעט אַלע 15 אַנגעשלאָסענע פעראיינען.
ס'איז ברייט אַרומגערעדט געוואָרען די לאַגע ...די געשעפטס־לאָקאַטאָרען, די מאַסען לעצטענס ...דהאַלטענע קינדיגונגען פון די דירות־קאָנטראַק־...ן.
ט'האָט אויך שאַרף געטאַדעלט די גלייכגילטיגע ...ציהונגען פון די איבריגע פעראיינען צו דער אינ־...טערנעמענער אַזוי וויכטיגער אַקציע.
נאָך לאַנגע דעבאַטען איז בעשלאָסען געוואָרען ...ן משך פון הער וואָך איינצואָרדנען אין די אַנגער...אסענע פעראיינען גרויסע מיטגלידער - פערזאַמ־...לונגען און אויך אַרויסצושיקען צו די דעצידירענדע ...לטאַריען און טאָמען פון אַלע אַנגעשלאָסענע פער־...יינען אַן אויספיהרליכען מעמאָריאַל וועגען אָפּ־...מען דעם טערמין פון מענען קינדיגען קאָנטראַק־...ן מיט געשעפטס־לאָקאַטאָרען.

קאָנפערענץ וועגען פערלענגערען די קאָנצעסיע פון שטאַטישען שעכט־הויז

נעכטען איז אין דער שטאָט־פערוואַלטונג פאָרגעקומען א קאָנפערענץ וועגען פערלענגערען די קאָנצעסיע אויף צו פיהרען דאָס שטאָטישע שעכט־הויז. די פערטרעטער פון דער שטאָט־פער־וואַלטונג האָבען אָפּהענגיג געמאַכט דאָס פערלענ־גערען די קאָנצעסיע פון דער פערפליכטונג אויס־צובויען א „כלאָדניע" און א לאָקאַל פאַר דער פלייש־בערזע.

די פאָרשטעהער פון די קאָנצעסיאָנערען האָבען איבערגעגעבען זייערע פאָרשלאָגען. די קאָנפערענץ איז אָפּגעלעגט געוואָרען ביז די גע־גענזייטיגע פאָרשלאָגען וועלען בעטראַכט ווערען.

ווי מיר דערוויסען זיך זענען די בעדינגונגען פון די קאָנצעסיאָנערען פאָלגענדע: זיי ווילען גע־בען דער שטאָט א מיליאָן מיט 700 טויזענד זל., דערפון 1,200,000 אין מזומן אויף אויסצובויען א בנין פאַר דער פלייש־בערזע און א פלייש־האַנ־דעלס־האַלע, דעם רעשט האַלבען מיליאָן זלאָטיס וועלען זיי דעקען מיט דער „כלאָדניע", וועלכע איז שוין אויסגעבויט ביים שעכט־הויז.

קאָמוניקאַט פון דער פּוילישער רייזע־ביוראָ „אָרביס"

ס'ווערט בעקאַנט געמאַכט, אז דאָס אַרויסגע־בען אָריגינעלע קאָנטראָל־קאַרטען צום פּאָפּולערען צוג קיין גדיניע, וועט פאָרקומען אין משך פון גאַנצען הײַנטיגען טאָג אין „אָרבּיס" פּיעטרי־קאָווער 18 און 65 ווי אויך אין די אָרגאַניזאַציעס וואָס נעהמען אָן אַנטיילנעהמער.

דער ציג געהט אָב דעם 14. ד. ח. 5,29 פון דער קאַלישער באַהן.

אַנטיילנעהמער, וואָס שטרעבען זיך צו בע־טייליגען אין אויספלוג קיין דאַנציג, ווערען געבע־טען אַדורכצופיהרען א צוגאָבּ־מעלדונג אין „אָרבּיס" אין משך פון הײַנטיגען טאָג ביז 4 נאָכמ. דאָרט ווערען נאָך אַנגענומען איינשרייבונגען אויף די יום־טוב־אויספלוגען קיין טשעכאָסלאָוואַקייע, טשענסטאָ־כאָוו, קראָקאָ, פּינסק, ספּאַלע, סולעיוב, סאַנאָק און אַניעיוב.

ראַב אַנטאָני איז א קונה־הכל...
ד'ווערט איצט „אויסבעקניעט" די גענב'עטע זייגערס, רעפעל, שיך

(א) אינם געשעפט פון זייגערמאַכער נתן לעוו־קאָוויטש אויף זגערזשער 8 איז דעם 21-טען דעצעמ־בער פ. י. אַריינגעקומען א יונגערמאַן, וועלכער האָט געוואָלט קויפען א זייגער. ה' לעווקאָוויטש האָט פער־שטעהט זיך, געגרן געזעהן א קונה, וואָס וויל ביי איהם טופּעס קויפען און ער האָט איהם געוויזען פון שענס־טען און בעסטען, וואָס ער האָט געהאַט אין זיין גע־שעפט. סוף־כל־סוף האָבען זיי נישט געקענט דורכ־קומען מיט'ן פּרייז און דער קונה איז אַוועק נישט קויפענדיג. אַביסעל שפּעטער האָט הער סוחר זיך אַרומגעזעהן, אַז צוזאַמען מיט'ן קונה איז אויך „אויסגעטרוקנט" געוואָרען א זייגער אין דער ווערט פון 50 זל. אַבער גנב, לויף, שריי חי־וקים — דער „קונה" איז נישטאָ.

דעם 23 יוני ד. י. האָט ה' לעווקאָוויטש אויף פּלאַץ־קאַשטשעלני צופעליג בעגעגענט דעם פּאַרשוין און איהם איבערגעגעבען אין רשות פון דער פּאָ־ליציי. ביים אַרעסטירען האָט מען ביי איהם גע־פונען 12 זילבערנע לעפעלעך, 3 איבעריגע פּערערס, 2 פּאָר שיך, 3 זייגערס, שירעמס, א. א. אַלע זאַ־כען זענען געווען סט'ג'נב'טע.

נעכטען איז דער פּאַרשוין, וועלכער הייסט אַנ־טאָני לוט־אַזשינסקי דורכ'ן שטאָטישען געריכט פער־משפט געוואָרען אויף 1 יאָהר תפיסה.

פאַלשע בעשולדיגונג איז א מאָרד

(א) פערגאַנגענעם זונטאָג איז אויפ'ן פעלד ביי גלעמבאָקאַ־גאַס (אין ווידזעוו) געפונען געוואָ־רען א פערוואונדעטער יונגערמאַן. דער אַרויסגע־רופענער פּאָגאָטאָוויע־דאָקטאָר האָט אָפּגעראַטעוועט דעם יונגערמאַן, ביי איהם פעסטגעשטעלט א וואונד פון א רעוואָלווער־קויל ביי דער ברוסט און איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

די אויספאָרשונגס־מאַכט האָט תיכף גענומען דעם פערוואונדעטען באַגושעווסקי אויפ'ן פערהער. ער האָט דאַן ערקלערט, אז איהם האָבען געשאָסען די ברידער יאַן און יוזעף אופּטאָס (ניטשאַרניאַנע 35) ווי אויך זייערס א קאָלעגע, וועמענס נאָמען עס איז איהם אומבעקאַנט. אז מ'האָט איהם אין שפּיטאָל פאָרגעשטעלט די ברידער אופּטאַס, האָט ער בעזאָגט, אז אַנדערע ברידער אופּטאַס האָבען אין איהם געשאָסען. די דאָזיגע אויפקלערונג האָט אַנגערוקט דעם חשד, אז דער פערוואונדעטער פערהוילט בכיון דעם אמת וועגען דער זאַך. אינ־צווישען האָט די דאָזיגע בעהויפּטונג זיך בעשטע־טיגט, ווייל מ'האָט געפונען דעם רעוואָלווער, מיט וועלכען באַגושעווסקי איז פערוואונדעט געוואָרען, און דער רעוואָלווער איז געווען דאָס אייגענטום פון באַגושעווסקי'ן גופא.

ווען זיין געזונדצושטאַנד האָט זיך פערבע־סערט האָט מען איהם פונסניי גענומען אויפ'ן פערהער און ער האָט מודה־געווען, אז ער האָט זיך צוזאַמען מיט די ברידער אופּטאַס פערווילט ביי בראָנפען, אז ער האָט נישט געהאַט קיין געלד צו געבען צושטייער אויף א צווייטע פלאַש בראָנ־פען, האָבען די ברידער איהם אַרויסגעוואָרפען פון זייער שטוב. א בעליידיגטער האָט, זייענדיג שכור, אין זיך אויסגעשאָסען פון אייגענעם רעוואָלווער.

איצט וועט געגען באַגושעווסקי'ן פערפיהרט ווערען א פּראָצעס פאַר א פאַלשער בעשולדיגונג און פאַר פּריינפיהרען די מאַכט אין א טעות. עס איז. אַלזאָ, א גליק פאַר די אופּטאַס'עס, וואָס דער פערוואונדעטער באַגושעווסקי ווערט געזונד. אין געגענפאַל וואָלט זיי געדראָהט א פּראָצעס פאַר א מאָרד.

ציוניסטען־רעוויזיאָניסטען
טרעטען אַרויס מיט דער איניציאַטיוו צו שאַפען אַן אַלגעמיין יודישען בלאָק

נעכטען איז פאָרגעקומען א זיצונג פון פּאַרטיי־ראַט פון ציוניסטען־רעוויזיאָניסטען.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צוצוטרעטען צו די שטאָט־ראַט־וואַהלען און ס'איז געוועהלט געוואָ־רען א וואַהל־קאָמיטעט.

ווייטער איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצו־טרעטען מיט דער איניציאַטיוו צו שאַפען אַן אַל־געמיין יודישען בלאָק. צו דעם צוועק וועלען די רעוויזיאָניסטען זיך ווענדען צו אַלע יודישע אָרגאַ־ניזאַציעס אין לאָדז.

שטענדיגע סאַניטאַר־קאָנטראָלעס
פון שפּייז און מילכוואַרג געוועלבער

(א) כדי צו פערהיטען די לאָדזער בעפעלקערונג פון אַנשטעקענדיגע קראַנקהייטען, האָט די סאַ־ני־טאַר מאַכט פאַרגענומען אַ שטענדיגע קאָנטראָלע איבער די געוועלבער און בוידען, וואָס פערקויפען לעבענס־מיטלען ווי מילך, פּוטער, ברויט, וואורשט א.אַ.וו.

אין משך פון 3 טעג פון יעדער וואָך וועלען די סאַניטאַר־קאָמיסיעס דורכפיהרען קאָנטראָלעס אין די געוועלבער פון דערנעהרונגס־אַרטיקלען.

...פאַביאַניצער סעזאָן־אַרבייטער שטרייקען
...אַלע ביז איצטיגע אינטערווענצען האָט זיך אויסגעלאָזט א בוידעם

(א) די אָקופּאַציע־שטרייק פון די 1100 פּאַ...ניצער סעזאָן־אַרבייטער ד'יערט. א גרויסע שטריי...נדע האָט אויך בעזעצט דאָס ביוראָ פון אַרבייטס־...נד.

די אונטערהאַנדלונגען, וואָס זענען פאָרגעקומען ...אין דער שטאָט־פערוואַלטונג און אין אַרבייטס־פאָנד ...האָבען קיין רעזולטאַט נישט געבראַכט. אויך איז ...די אינטערווענץ אין דעם וואָיעוואָדזטוואַ־אַמט גע־...בליבען אָהן פּעולה.

צוליב דעם וועט א ספּעציעלע פּעראייגס־קאָמי־...סיע אַרויספאָהרען קיין וואַרשאַ אינטערווענירען ביי ...ער רעגירונג. וועגען דעם פאָהרט אויך קיין וואַרשאַ ...ער פּאַביאַניצער שטאָט־פּרעזידענט.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציינער און יאַסלעס
Piotrkowska 164 tel 114-20.

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל־אַרצט פאַר הויט־, געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
האָט זיך איבערגעצויגען און נעמט אָן
פּיעטריקאָווער 161 טעל. 245-21
פון 11 פריה ביז 3 בייטאָג און פון 7 ביז 9 אָוונט
זונטאָג פון 8—1 בייטאָג.
פאַר פרויען א בעזונדער וואַרטע־זאַל
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצאַ־פּרייזען

ר. מלאד
דאָן־דאָמינגאָ
ראָמאַן

...רער ליטוואַק האָט געשילדערט דאָס יודישע לע־...בען פון חער קאָלאָניע (נישט ווי עס איז, נאָר ווי ...ס דאַרף זיין. ער איז אַריינגעגאַנגען אין בענים־...שרונג פון זיינע אייגענע ווערטער, אז ער האָט שוין ...דאָס אַליין אויסגעמאָלען ביילד פּאַקטיש געזעהן מיט ...זיינע אויגען און עס אַנגעטאַפּט מיט זיינע פינגער...) ...און דאָניע האָט זיך צוגעהערט און אַזאַ זיס פער־...גניגען האָט אַרויסגעוויזט אויף איהם און געגלעט ...און בערוהיגט די צוויייטאַגטע נשמה. ער האָט גע־...שלונגען די ווערטער און השרפיהלט דעם טעם פון ...זיי. ער האָט מסכים געווען, כאָר עס איז שווער געד ...ווען פאַר איהם, ווי אַזוי דאָס אָנצוהויבען, ווי אַזוי ...צו דעם צוצוגיין, און דער עיקר — מיט וואָס, אַז ...ער האָט זיין אייגענם קיין היישטאָן נישט פערמאָגט.

אַז דער ליטוואַק האָט אַרויסגעקריגען פון דאָניען ...די צושטימונג, אז עס איז גלייך אַזוי און אַז ער ...וועט פאָלגען, האָט ער ערשט דערזעהן, ווי צעאַקערט ...און צעקאַרבט דאָס יונגע האַרץ איז, אז די פערצוויי־...פלונג האָט דורכגעגרייזשעט איהם דורך און דורך... ...ער האָט מיט איהם מיטלייד געהאַט, אָבער ער האָט ...איינגעזעהן, אַז דאָס וועט זיין די בעסטע רפואה, ...און אַז די צייט וועט אַלע יסורים אויסהיילען, אַז ...דאָניעס אַרויפקומען אויף דער קאָלאָניע איז פון ...גרויסען בעדייט פאַר די איבריגע קאָלאָניסטען. מען ...דאַרף האָבען כאָטש דעם ערשטען שטאַרקען מאַן. ...האָט ער צוליב דעם אָפּגעזייגט פון זיין אייגענעם רח־...מנות צו דעם יונג און אונטערגעהעצט מיט נאָך ...רייד, איינגערעדט און איינגעשמועסט זיין צוקונפט ...מיט אַזעלכע טענות, וואָס ער האָט בחוש געזעהן, ...אַז דאָניע וועט שפּעטער זיך ענטוישען. אַבער דאָס איז געווען דער איינציגער אויסוועג.

קאַפּיטעל עלף

אַנדזשעס פּנים האָט זיך ווי צונויפגעצויגען און די אויגען האָבען זיך געעפענט און פערמאַכט. ביידע ברעמען זענען זיך צונויפגעקומען און געשאַפען אין דינעם טונקעלען שטריך איבער דער ברייט פון שטערן. זי האָט געקוקט און נישט געזעהן געגנוי דאָס וואָס זי האָט געזעהן. דאָמינגאָ מיט'ן ברייטען פּנים, אָפען צו דער וועלט, צונויפגעקוועטשטע אויגען, ווי ער וואָלט געקוקט אויף דער זייט פון זון, און אַן אויפגעפּראַלט מויל, ווי ער וואָלט דאָס העלקייט גע־טרונקען, מילדקייט און גבורה האָט זיך געשפּילט פון די שפּאַטענס אַרויס. דער מאַרינען־קאָלנער צעפלאַ־טערט און אויסגעפּלאַזען ביים קאַרק ווי א זעגעל־לייוונט. דאָס איז געווען א בילד, וואָס זי האָט געזעהן אין צייטונג שוין צוזאַמען מיט א בעשרייבונג וועגען איהם.

מען האָט אין די לעצטע צייטען אָפט גערעדט וועגען דעם „סוביעקט" דאָמינגאָ. מען האָט דעם נאָ־ריימען נאָמען אַליין מעהר און מעהר פערבונדען מיט סודותפולען טויט פון גענעראַל, פראַנציסקאָ דע־לאַ־פּעז, מען האָט דורך „דאָס דאָמינגאָ" געוואָלט אויסטעפּיגען וואוהין עס איז פערשוואונדען דער דאָקטאָר ריאַ מאַטאַראַזאָ. אין הויז ביי די קויפ־מאַנ'ס האָט מען קיין סך פּרטים וועגען „דאָמינגאָ" נישט געוואוסט, פּונקט ווי מען האָט נישט געוואוסט וועגען איהם אין סאַן פּאַולאָ. ערשט ווען בעקאַנטע פון ריאָ־דע־זשאַנייראָ האָבען דערציילט, אַז זיי קע־נען איהם פּערזענליך, און אַז דאָס איז נישט קיין אַנדערער ווי דער און חער און וואָס האָט אויפגעטון אַזוינס און אַזוינס, האָט מען אָנגעהויבען גלייבען אין דער ווירקליכער עקזיסטענץ פון אַזאַ און אַזאַ פּאַרשוין און זיך גענומען גרויסען מיט איהם און ד־אויגען פון די קוכען. מען האָט געוואָלט אויסנוצען דעם נאָמען אַלס א סגולה צו איינמאַכען א טייל פון די ראַטעס, וואָס זענען געצאַהלט געוואָרען אין דער צייט פון „אויפשטאַנד", האָט מען אויף רואַ־זשאָזע פּאַולישטאַ דאַניען גענומען „קרויגען" מיט אויסגע־מראַכטע העלדישקייטען און איבערטריבענע פאַנטאַ־זיעס...

נישט זשאָזע, וואָס האָט די גאַנצע צייט זיך גע־פונען אין די שפּיטעלער, און נישט די מאַדאַם קויפ־מאַן, וואָס האָט בכלל געהאַט די עסקים אין איהרע הענד און האָט אַזוי אַרום געראַטעוועט די לאַגע פון „הויז" און האָט עס אַנגעהאַלטען מיט דעם געהערי־גען גלאַנץ, אפילו נישט די דריי סעניאָרעס ווזשאַנ־טען, וואָס האָבען אַמאָל גע'שרכנ'ט חנים שידוך און געוואָרען איינגייער אין הויז, פון אָנפאַנג צוליב זשאָזעס געזונד, און דערנאָך — ווי מען האָט עס געקענט דערקענען אין זייערע אויסגעצייכנטע ריידלעך און אָנגעהאָנגענע וואַנטעלעך, אַז זיי זענען אויסען געווען חער „וויזיבעלנס" גוט־פריינדשאַפט. הגם זיי זענען געווען דריי מענער און זי — איין פרוי, האָט עס נישט געשטערט אָפט צו פערפרענגען.

עס האָט זיך אָנגעהויבען א צייט פון שפּאַציר־גאַנג, פון אויטאָמאָביל־רייזעס, פון שיפען זיך, טעאַ־טער און פערווייליגונגען. אַנדזשעליטאַ איז געוואָרען פערקאָכט אין איהרע דריי נייע פריינד. זי האָט זיי נישט געליטען און אויסגענוצט. זיי זענען געווען כיטרוש און דורכגעטריבענע נישט צו ציהען אויף זיך די בייזע אויפמערקזאַמקייט פון דער שוויגער. זיי זענען קיין מאָל נישט געקומען אויסנייגנווייז, און קיינמאָל נישט פריהער ווי זיי האָבען נישט בעזוכט זשאָזען, האָט ער געמעגט ליגען ערגעץ אין א הייל־אַנשטאַלט שעה'ן רייזע ווייט פון שטאָט.

אַנדזשע, אַנשטאָט צו טרויערן, אָדער זיך פער־ניגען, וואָס איהר זשאָזע איז איינגעגאַנגען פון טאָג צו טאָג, האָט זיך אין איהר חערוועקט די פּאָפּולאַריטעט פון א זומער־טאָג. זי איז געוואָרען פערנומען מיט מאָ־דעס. זי איז געוואָרען דאַמיש און גרויס־שטאָטיש. אָפט (מיט די דריי פריינד) בעזוכט די קאַסינאָס און געשפּילט אין רולעטע.

זי האָט אָנגעהויבען צו ווערען אַנ'אָפטער גאַסט אין די סאַלאָנען פון טענץ, עס האָט איהר ווייטער געפאַלט דאָס מורמלען און אומצופריהדענהייט פון דער שוויגער. זי האָט זיך געצייטיגט פון טאָג צו טאָג. די ליפען האָבען גענומען פולער און רויטער ווע־רען ווי די צייטיגע קאַרשען. די ווייסלען — אויסגעד צויגענער און מאַנדלדיגער, די בוסט — שווערער און אָנגעגאָסענער מיט לייבעטשאַפט. זי האָט גע־טאַנצט, א סך טאַנצט, און נישט מקפיד געווען מיט וועמען. די וועלט איז איהר געוואָרען גרויס און ליי־דיג, ווי צימערן, נאָכדעם ווי אַלע ליבסטע און טייערסטע ציהען זיך אַרויס.

זי האָט געבענקט נאָך א געפיהל, און נישט גע־וואוסט וואָס דער געפיהל איז אַזוינס. זי האָט גע־לייענט, געהערט אויף חער ביהנע פון ליבע, אָבער עס האָט איהר נישט מיטגעריסען. דער געפיהל איז אין איהר איינגעדאַרט געוואָרען, נאָך איידער ער האָט אויפגעבליצט. צו זשאָזען האָט זי גאָרנישט גע־פיהלט, אפילו פריינדשאַפט אויך נישט. זי האָט רח־מנות געהאַט אויף איהם, נאָר חערפאַר, וואָס די שוויגער האָט דאָס פערלאַנגט פון איהר, זי האָט איהם אָפט און א סך בעזוכט אין די שפּיטאָלען. זי האָט מיט דאָקטאָרישער שטאַלצקייט איהם געצוואונגען, ער זאָל נעמען די רפואות, וואָס האָבען איהם ממש גע־טריבען צו משוגעת. זי האָט נישט געהאַט קיין בע־געהר, ער זאָל אַזוי גיך געזונט ווערען. זי האָט זיך בכלל נישט פאָרגעשטעלט, ווי אַזוי עס קאָן געמאָלט זיין, ער זאָל געזונט ווערען און ווי אַזוי עס וואָלט איהר הויז אויסגעזעהן. טפּעס איז אַליין אַזוי אָפּגעווייגט פון איהם, אַליין אַזוי אָפּגעפרעמדט און פונדערווייטענס. איהר האָט זיך גענומען איינטראַכטען, אַז נאָר זי איינע דאַרף זיין אין יענעם פּאַלאַץ אויף דער „אַוועניידע", אַז אַליין האָט מען איהר אָפּגעצאָהלט און עס קומט איהר נאָך...

(פאָרטזעצונג קומט)

בלוטיגע אוואַנטורע איז א קרעטשמע

צוליב א שיקסע איינעם דער'הרג'עט און א צווייטן דורכגעשניטן דעם האַלז

(א) אין דער קרעטשמע אין דאָרף טשיכאָש איז צוליב אַ שיקסע געקומען צו אַ בלוטיג געשלעג צווישן צוויי גרופּען „אַמאַנטען".

אין רעזולטאַט פון דער אַוואַנטורע האָט מען מיט מעסערס איבערגעשניטן דעם האַלז ביי סטאַניסלאַוו סאַווא, יאַן נאַוואַצקי האָט בעקומען טיפע וואונדען אין דער לינקער זייט אַזוי, אַז ער איז פון די וואונדען באַלד געשטאָרבען. אויך סאַוואַ ראַנגעלט זיך מיט'ן טויט.

די מערדער סאַלאַ און אָשטשענדזאַ זענען פערהאַלטען.

בעלנים אויף ראַווערעז

(א) צוליב די אָפטע גנבות פון ראָווערען, האָט די לאָדזער פּאָליציי זיך געזעהען געצוואונגען אַרויסצוגעבען אַ ספּעציעלע וואַרנונג וועגען דעם, די פּאָליציי מאַכט אויפמערקזאַם, אַז עס איז ראַטזאַם, אַז ראָווערען זאָל מען נישט איבערלאָזען אויף די גאַסען אָדער אויף די הייף אָהן אויפזיכט.

וואַרשאַווער אפיציעלע בערזע

דעוויזען:

האָלאַנד	361.—
לאָנדאָן	26.70
ניו-יאָרק (קאַבעל)	531,3/8
פּאַריז	35 00
פּראַג	21,96
ציריך	173,00

אפיציעלע פּראָצענטיגע פּאַפּירען

באַנק פּאָלסקי	97.50
3 פּראָצ. אינוועסטיציע I. פּרעמירטע	64,50
3 „ „ II.	62.00
4 „ דאָלאַרובקע	47.75
7— „ סטאַביליזאַציע	47.75
5— „ וואַרשאַווער	53.00
5— לאָדזער	48,00

פּאָפּולערער צוג פון לאָדז קיין גדיניע

די ליגע צו שטיצען די טוריסטיק לאָזט אין בעוועגונג אַ פּאָפּולערען צוג קיין גדיניע, וועלכער וועט אָפּפאָהרען פון קאַלישער וואָקזאַל הײַנטיגען פרייטאָג דעם 14 ד. ח. אַ זייגער 17 מיט 29 מינוט. דער צוג וועט אָנקומען קיין גדיניע שבת דעם 15 ד. ח. אַ זייגער 4.37 פּאַרטאָגס.

דער פּאָפּולערער צוג וועט צוריקפאָהרען פון גדיניע זונטאָג דעם 16-טען ד. ח. אַ זייגער 19 מיט 35 מינוט און וועט אָנקומען קיין לאָדז מאָנטאָג 6.10 אינדערפריה.

די רייזע-קאָסטען אויף ביידע זייטען אין דער דריטער קלאַס בעטרעפט 12 זל. מיט 10 גר. בילעטען פאַר דעם דאָזיגען פּאָפּולערען צוג פערקויפט די בילעטען-קאַסע פון קאַלישער וואָקזאַל אין לאָדז.

טעאַטער, מוזיק און פערוויילונג

(קאָמוניקאַטען)

הײַנט צום לעצטען מאָל „אַ חתונה אין שטעטעל" מיט פּסח'קע בורשטיין אין „ראַזמאַיטאָשטשי"

דער אַמעריקאַנער סטאַר פּסח'קע בורשטיין האָט בעשלאָסען צו שטעלען הײַנט צום לעצטען מאָל „אַ חתונה אין שטעטעל".

„אַ חתונה אין שטעטעל" פערמאָגט אַ זעהר שפּאַנענדען אינהאַלט און ווערט מייסטערהאַפט אויפגעפיהרט מיט'ן בעליבטען פּסח'קע בורשטיין אין דער הויפּט-ראָל.

הײַנט דאָנערשטאָג 9.15 אָוונט „אַ חתונה אין שטעטעל" פּרייזען רעדוצירט.

פּסח'קע בורשטיין אויף ווישניאָווע גורע פאַר „נותן לחם"

וועלענדיג אַנטקעגענקומען דעם „נותן לחם" אין זיין שווערער לאַגע, אין וועלכער ער געפינט זיך צוליב דעם גרויסען דעפיציט פון דער זומער-קאָלאָניע האָט דער בעריהמטער אַרטיסט, פּסח'קע בורשטיין נעכטען געמאָלדען דער פערוואַלטונג, אַז ער גיט אַ פריהמאָרגען אין געזונדהייטס-פּאַרק אויף ווישניאָווע-גורע לטובת דער אינסטיטוציע.

צוזאַמען מיט בורשטיינען וועט אויך אַרויסטרעטען דער בעליבטער כאַראַקטער - קאָמיקער יעקב פישער. דער פריהמאָרגען וועט פאָרקומען הײַנטיגען זונטאָג, דעם 16-טען אויגוסט 12 אַ זייגער פריה אין געזונדהייטס-פּאַרק אויף ווישניאָווע גורע.

צוויי גראַנדיעזע פאָלקס - קאָנצערטען אין העלענאָוו מיטן אָנטייל פון דוד זיידערמאַן און חנה לערנער

שבת און זונטאָג קומען פאָר אין פּאַרק העלענאָוו צוויי גראַנדיעזע פאָלקס-קאָנצערטען, די פערעהרער פון בעקאַנטען שנישפּילער און זינגער דוד זיידערמאַן [illegible] פון חנה לערנער, האָבען אויסגענוצט די געלעגענהייט [illegible] וואָס זיידערמאַן און חנה לערנער געפינען זיך איצט [illegible] לאָדז נאָך זייער טריאומף-רייזע אין פּאַריז און לאָנדאָן [illegible] און אָרדנען איין די צוויי דערמאָנטע קאָנצערטען [illegible] שעהנעם העלענאָוו-פּאַרק. אַ חוץ די דערמאָנטע שוישפּילער נעהמט אויך אָנטייל אין די קאָנצערטען דער [illegible] וויאָלאָסטער קאָנפערענסיער און מאָנאָלאָגיסט וו. גאָדיק [illegible] ווי אויך דער ערשטער יודישער רעוועלערסען-כאָר. [illegible] פּראָגראַם פון קאָנצערט איז אַנ'אימפּאָזאַנטער.

קאָנצערט פון לאָלאַ פאָלמאַן פאַר מחזיקי חולים

מיטוואָך דעם 19-טען אויגוסט 8 אָוונט קומט [illegible] אַ גרויסער געזעגענונגס - קאָנצערט ערב דעם אָפּפאָהר [illegible] אויסלאַנד פון דער בעליבטער זינגערין לאָלאַ פאָלמאַן מיטן קאָנפערענסיער וול. גאָדיק.

אין פּראָגראַם — 25 נייעסטע שלאַגערס.

פון 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג אַ סימפאָנישער קאָנצערט אונטער דער אָנפיהרונג פון דיר. ס. פּיעטרושקאַ.

די הכנסה איז בעשטימט לטובת „מחזיקי חולים" צו עפענען ביים אַמבולאַטאָריום אַ כירורגישע און [illegible] גאָלאָגיש גאַבינעט.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

דאָנערשטאָג, דעם 13-טען אויגוסט

6 מאָרגען-ליד, 6.03 פּליטען, 6.33 גימנאַסטיק, [illegible] מוזיק, 7.20 מאָרגען-ציַיטונג, 11 מיטאָג-קאָנצערט, [illegible] ציַיט-סיגנאַל, 12.03 „אוווערטורע צו דער אָפּערע „[illegible] נאָן"', 12.13 מיטאָג-ציַיטונג, 12.23 מיטאָג-קאָנצערט [illegible] 3.27 לאָדזער בערזע, 3.30 ווירטשאַפט, 3.45 די נאַ[illegible] אין אויגוסט, 4 קאָנצערט פון טשעכאָשינעק, 4.40 [illegible] מלחמת-גייסט (פאָרלעזונג פון פּולק. אַרציששעווסקי) 5 פּאַרטעפּיאַן, 5.30 פידעל-רעטשיטאַ', 5.50 קאָרעספּ[illegible] דענץ פון דאַטשע, 6.10 פּליטען, 6.15 אָפּערע - דוע[illegible] 6.35 רעקלאַמע-קאָנצערט, 6.50 אַקטועלער שמועס, 7 [illegible] שפּיל „אַ רייזע אין אַנ'אַנדערער וועלט", 7.30 א[illegible] יענישע מעלאָדיעס, 8.45 אָוונט-צייטונג, 9 אונזערע [illegible] זאַנגען, 10.35 סאַלאָן-מוזיק.

הײַנט און פאלג. טעג! הײַנט און פאלג. טעג!

„הייראַט אויפן שיידע-וועג"

Kay FRANCIS, Georg BRENT גרויס מייסטערווערק אין די הויפּט-ראָלען:

1.פּל. 109 זל. 2.פּל. 85 גר. באַלקאָן 54

קלאַנג-קינא CAPITOL זאַוואַדזקאַ 16

וויכטיג פאַר אלע!

דרוקעריי בראַמבערג

8 — לאדז — 8 צעגעלניאַנאַ

טעלעפאָן 255-09.

קאָנפעקציאָנערען טיטען-עטיקעטען

שכירות-מייסטער מאס-ביכער

בעקער-מייסטער גרוים-צעטלען

טריקאָטאַזש-פּאַ[illegible] טריקאָ-עטיקעטן

שטרימפּ-פאַבריק שטרימפּ- באַנדעראָלן

[illegible]

בריעפבויגען, קאָנווערטען, רעכנונגען און אויך חתונה-קאַרטען צו בילינע פּרייזען.

מאדערנע שילדען און בוכשטאַבען

לויט פלענער

נאָך די נייע פּעראָרדנונגען — פיהרט אויס שנעל און אַמביליגסטען

די בעוואוסטע פירמע

FUCHS

50 PIŁSUDSKIEGO 50

עקז. פון 1896

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na wykonanie i dostawę 6.000.000 biletów wejścia do miejscowych kinoteatrów.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzenia w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka Nr. 11, front, III piętro, pokój Nr. 59, gdzie można zasięgnąć bliższych informacyj i otrzymać wzór oferty.

Oferty należy składać tamże do dodz. 13-ej dnia 24 sierpnia 1936 roku, w którym to terminie odbędzie się przetarg przy współudziale oferentów.

Łódź, dnia 12 sierpnia 1936 r.

Zarząd Miejski w Łodzi.

קליינע אנאנסען

1 זלאָטי אנ'אָנאָנס ביז 15 ווערטער 1 זלאָטי

שרייבען שעהן און ש[illegible]

לערנט אויס דער בעוואוסטער קאַליג[illegible] ל. בערמאַן אין 15 לעקציעס, [illegible] ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען א יוד[illegible] בריף אין פערלויף פון א חודש [illegible] דעם, וואָס קאָן גאָרנישט. די עלטער [illegible] קיין ראָלע. די פּרייזען זענען ביליג[illegible] אלעע 1-טער מאי 4, ביי ליפשיק.

צו פערקויפען ברען- און מאַטע[illegible] האָלץ אויפ'ן פּלאַץ רוג סאָלנאַ און [illegible] נאַצנאַ. ביליגע פּרייזען.

פרייע פּאָסטענס

א וואָיאַזשאָר, וועלכער איז גוט בעקאַנט אין דער גאַלאַנטעריע-בראַנזשע אויף קליין-פּראָווינץ. ווערט פון זאָפאָרט געזוכט. אָפּערטען אונטער „וואָיאַזשאָר".

ס'ווערט געזוכט אַ האַנד-זאַקען-מאַכער. 11-טער ליסטאָפּאַדאַ 6 יו 21.

פערשידענעס

עס ווערט געזוכט אַ לוינער אויף 5-ער און 6-ער מאַשין צו סוועטערס. — ס'ווערט אַרויסגעגעבען צו רעפּעזירען, ביי ד: קויפמאַן, פּאָלודניאָווע 11.

שטריקער, וואָס אַרבייטען שעהנע וואָלענע און האַלב-וואָלענע אַרטיקלען, קענען זיך מעלדען צו

F. TENENBAUM,

Piotrkowska 38.

איך זיך אויך צו קויפען אַנ'אָבערדאָק אין גוטען צושטאַנד.

Zaginiony został kwit na Zł. 93.— za № 10590 płatny 1/7 z Banku Kupiecko-Kredytowego na imię M. Paczerowski. Kwit zostaje unieważniony.

דאָס ביליגסטע יודישע אָפּטיק-געשעפט

„OPTICUM"

28 פּיעטריקאָווער 28

בעזיצט אויף לאַגער אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע ברילען, בינאָקלען, אַלערליי צילינדער-גלעזער, [illegible] בינירטע גלעזער, טערמאָמעטערס, אַלעס צו די ביליגסטע פּרייזען. ס'ווערען אויך אויסגעפיהרט רעצעפּטען, [illegible] סינקסטליך און רעיעל. — בעדענקט [illegible] עס ווערען אָנגענומען אַלע אָרט רעצעפּטען פון די ה"ה דאָקטוירים.

N. Singer

Zachodnia 36, tel. 229 90

Rutynowany

BUCHALTER-BILANSISTA

prowadzi księgi handlowe wszystk. systemów z gwarancją za uznanie. Organizuje, Rewiduje, Bilansuje.

DR. MED.

L Pikielny

אוראַלאָג-כירורג

ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און אורין-קראַנקהייטען

NAWROT 8, tel. 219-90

נעהמט אָן פון 4—7 נאָכמיטאָג

צוריקגעקעהרט.

יודישער וויסענשאַפטליכער אינסטיטוט

שוין אַרויס פון דרוק

פרויד

אַריינפיהר אין פּסיכאָאַנאַליז

אויטאָריזירטע יודישע איבערזעצונג

פון מ. וויינרייך

מיט אַנ'אויסמעסטונג פון אלע שווערע ווערטער און אַנ'איבערזעצונג פון די פרעמדשפּראַכיגע אויסדרוקען.

העפט 1.

די משמעות'דיגע 5 העפטען וועלען אַרויסגעהן בסדר אַלע חודש אַ העפט.

פּרייז פון אַ העפט 1.80 זל., (הנחה-פּרייז 1 50)

צו בעקומען אין

בוכהאַנדלונג נ. בערלינסקי

לאָדז, אַלט-שטאָט 12.

בעמ.: אויף לאַגער אַלערליי ביכער פון אַלע יודישע פערלאַגען, סי אינלענדיש, סי אויך דערנישע צו פאָרלאַגס-פּרייזען. פאַר ביבליאָטעק און געזעלש. אינסטיטוציעס—גרויסע ראַבאַטען.

לעטשניצע

פאַר ווענערישע-קראַנקע

מענער - שוועכע און הויט-קראַנקהייטען

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

פּיעטריקאָווער 45

טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אָוונט. פרויען און קינדער נעמט אָן א פרויען-דאָקטאָר פון 11-1 און פון 5-7 אָוונט.

א בעראַטונג 3 זל.

Dr. med. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט - קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער - שוועכע

אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40

פראָנט, 1טער שטאָק

נעהמט אָן פון 8-11 און פון 5-9 אָוונט זונטאָג און יום טוב פון 9-1 נאָכמיטאָג. ספּעציעלער וואַרטע - זאַל פאַר פרויען

DR.

S. Kantor

ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען (מענער-שוואַכע)

90 פּיעטריקאָווער 90

טעל. 129-45

נעמט אָן פון 8—2 נאָכמ. און פון 6—9 אָוו.

Lekarz Dentysta

Jakób Botwinik

נעמט אָן טעגליך פון 10 ביז 3 נאָכמ. אין דער לעטשניצע „פּאָמאָץ" רוג זגערזשער און לימאַנאָווסקיעגאָ 1, טעל. 101-29 און פון 4—10 אָוונט אויף נאַרוטאָוויטשאַ 13. —:— צוגענגליכע פּרייזען פאַר אַרבייטסלאָזע – הנחה.

לעטשניצע

פאַר וועגעריש קראַנקע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1

טעל. 122-73

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט.

וועגעריש-קראַנקע, מענערשוואַכע און הויט-קראַנקהייטען

אַנאַליזען פון בלוט און אורין

די פערהיטונגס-סטאַציע

איז טעטיג א גאַנצען מעת לעת

פאַר פרויען א ספּעציעלער וואַרטע-זאַל

אַ בעראַטונג 3 זל.

ד"ר העללער

ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער - שוועכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט זונטאָג פון 10—2 מיטאָג.

פאַר פרויען – אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזען

וויכטיג פאַר פאַבריקאַנטען!

און האַנדווערקער

שווייסונגען, מאַשינען-טיילען און רעפּעראַטורען

פיהרט אויס ביליג

די מעכאַנישע שלאָסעריי

י. רעדער

11/13 ליסטאָפּאַדאַ 11

(רוג זאַכאָדניאַ)

אַבאָנאַמענטס-פּרייז:

אין לאָדז — 4 זלאָטעס אַ חודש מיט צושטעלען אַהיים. אויף דער פּראָווינץ — 5 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד 7 זלאָטעס אַ חודש; אַמעריקאַ — 2 דאָלאַר אַ חודש.

אין טעקסט — 40 ג. פרייטאָג און ערב יו"ט — 60 גר. פאַר אַ מילימעטער-שורה. אין דער זייט 4 שפּאַלטען. נעקראָלאָגען: 20 גראָשען אַ מילימעטער שורה (אין דער זייט 10 שפּאַלטען). קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווערטער 1 זל., יעדעס ווייטערדיגע וואָרט — 10 גראָשען. אויסער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט.

אַנאָנסען - פּרייז:

פאָרן טעקסט — 18 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט— 24 גר. נאָכן טעקסט — 12 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט— 18 גר. פאַר אַ מילימעטער-שורה אין דער זייט 10 שפּאַלטען.

פערהאַלטען וועלכע ענדערען נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בעטראַכטעט מען נישט צום איבערדרוקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוהאַלטען פאַר דעם אַנאָנס. פאַר'ן אינהאַלט און טערמין פון די אַנאָנסען איז די פערלאַג ניישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט אָהן איבעררייס.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman.

Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.